



# Я досліджую СВІТ 1 клас Зошит

ЧАСТИНА 1





УДК 57.081.1 (075.2)

Г47

Тетяна ГІЛЬБЕРГ, Світлана ТАРНАВСЬКА, Ніна ПАВИЧ

## Зошит «Я досліджую світ»

Частина 1

Навчальний посібник для 1 класу закладів загальної середньої освіти

4-те видання

*Схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти  
комісією з педагогіки та методики початкового навчання  
Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України  
(Лист ІМЗО від 20.07.2018 № 22.1/12-Г-552)*



Київ «Генеца» 2021

Усі тексти в посібнику призначено для читання дорослими.

### УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:



— попрацюйте в парах



— досліджуй, експериментуй



— попрацюйте у групах



— практичне заняття



— для тих, хто вміє читати  
й писати



— фізкультхвилинка

**Гільберг Т.**

Г47 «Я досліджую світ : зошит: навч. посіб. для 1-го кл. закл. заг. серед. освіти : у 4 ч.; ч. 1 / Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ніна Павич. — 4-те вид. — Київ : Генеца, 2021. — 64 с. : іл.

ISBN 978-966-11-0115-8

ISBN 978-966-11-0116-5 (Ч1).

Цей зошит є невід'ємною частиною навчально-методичного комплексу з курсу «Я досліджую світ». Посібник, зміст якого розроблено відповідно до нового Державного стандарту освіти та підручника «Я досліджую світ, 1 клас» (авт. Т. Гільберг, С. Тарнавська, О. Гнатюк, Н. Павич), допоможе оптимально організувати навчальний процес. Різноманітні та цікаві завдання, що містяться в зошиті, зроблять уроки з курсу «Я досліджую світ» різноманітними і насиченими.

УДК 57.081.1 (075.2)

© Гільберг Тетяна, Тарнавська Світлана, Павич Ніна, видавництво «Генеца», 2018

© Видавництво «Генеца», оригінал-макет, 2018

© Гільберг Тетяна, Тарнавська Світлана, Павич Ніна, видавництво «Генеца», 2021

ISBN 978-966-11-0115-8

ISBN 978-966-11-0116-5 (Ч1)

# Я І МОЯ ШКОЛА

## Я ШКОЛЯР. Я ШКОЛЯРКА

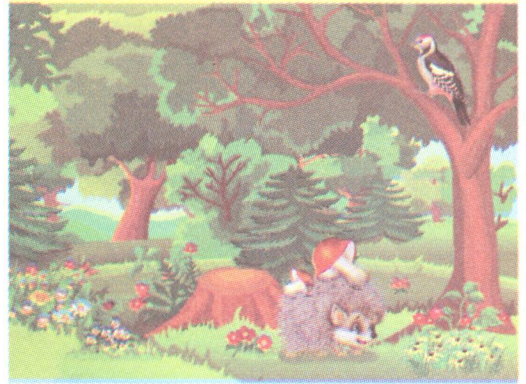
### Я ЗНАЙОМЛЮСЯ З ОДНОКЛАСНИКАМИ

1. Чи ввічливим був їжачок? Які слова говорять при зустрічі? Познач ✓ їх.

Йшов-котивсь через лісок,  
Наче м'ячик, їжачок.  
На голки грибки низав,  
«\_\_\_\_\_» усім казав!

Добрий день!

На добраніч!



2. Послухай вірш «Школа ввічливості». Допоможи Галинці дібрати «ввічливі» слова. Познач ✓ їх.

Заходить Галя до кімнати,  
забула Галя, що сказати.  
Стоїть, мовчить, анітелень.  
кажи, Галинко: «\_\_\_\_\_»!

*Любов Пшенична*

Добрий день!  Ніч і день!



3. Послухай «чарівні слова». Постав ✓ біля тих, які ти використовуєш.

Доброго ранку!

На добраніч!

Щасливої дороги!

Даруйте!

Дозвольте вам допомогти!

До побачення!

Будьте здорові!

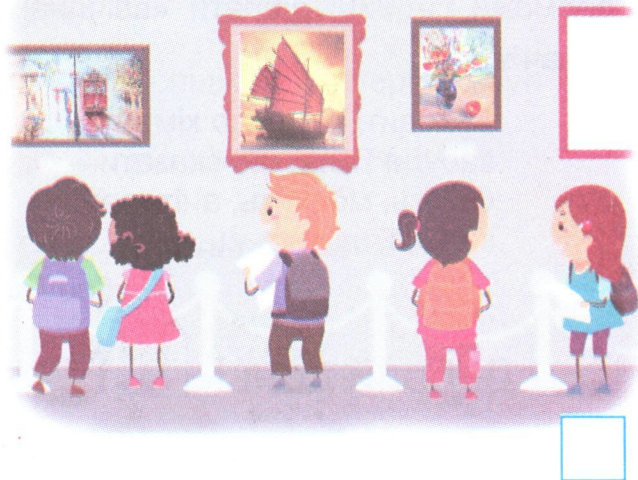
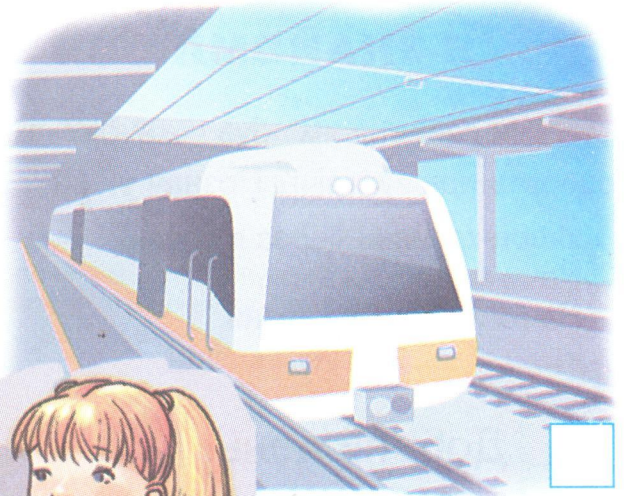
Дякую! Спасибі!

Пробачте, будь ласка!

Будьте ласкаві!



4. Поміркуй, де можна знайомитися. Познач ✓ ці малюнки. Чому в інших місцях знайомство може бути небезпечним?



Інсценізуйте знайомство.



5. З'єднай частини прислів'їв. Як ти розумієш їх?


Тепле слово •  
Доброму слову •  
Гостре словечко •

- ранить сердечко.
- ціни немає.
- і в мороз зігріє.



6. Познач ✓.

Хто перший		
вітається?	 <input type="checkbox"/>	 <input type="checkbox"/>
подає руку?	 <input type="checkbox"/>	 <input type="checkbox"/>
має зайти до класу?	 <input type="checkbox"/>	 <input type="checkbox"/>
має зайти до транспорту?	 <input type="checkbox"/>	 <input type="checkbox"/>

 Перевірте одне в одного правильність виконання завдання.

 7. Ти вже навчаєшся у школі. Що змінилося у твоєму житті? Пригадай цікаві історії про себе. Розкажи їх друзям.

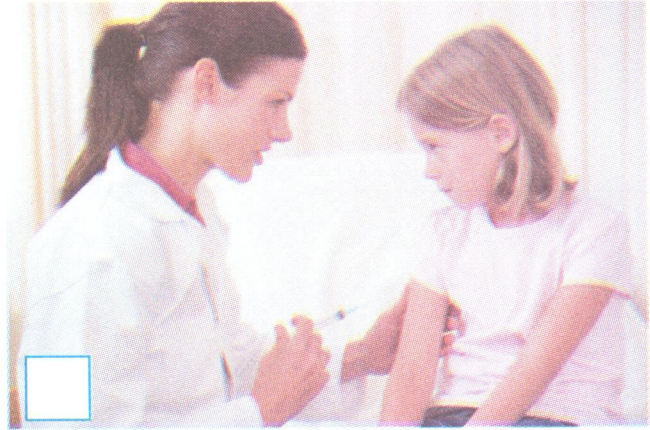
8. Познач свій настрій у кінці уроку. Обведи відповідний смайлик.





# МИ ОДНОКЛАСНИКИ

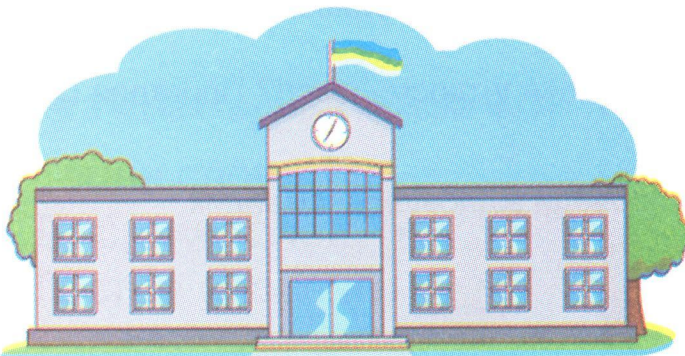
1. Радість і смуток — це емоції, почуття. Поміркуй, у яких випадках ти відчуваєш приємні емоції. Познач ✓ відповідні малюнки.



2. З'ясуй та надрукуй номер (назву) своєї школи і класу.

Школа \_\_\_\_\_

Клас \_\_\_\_\_

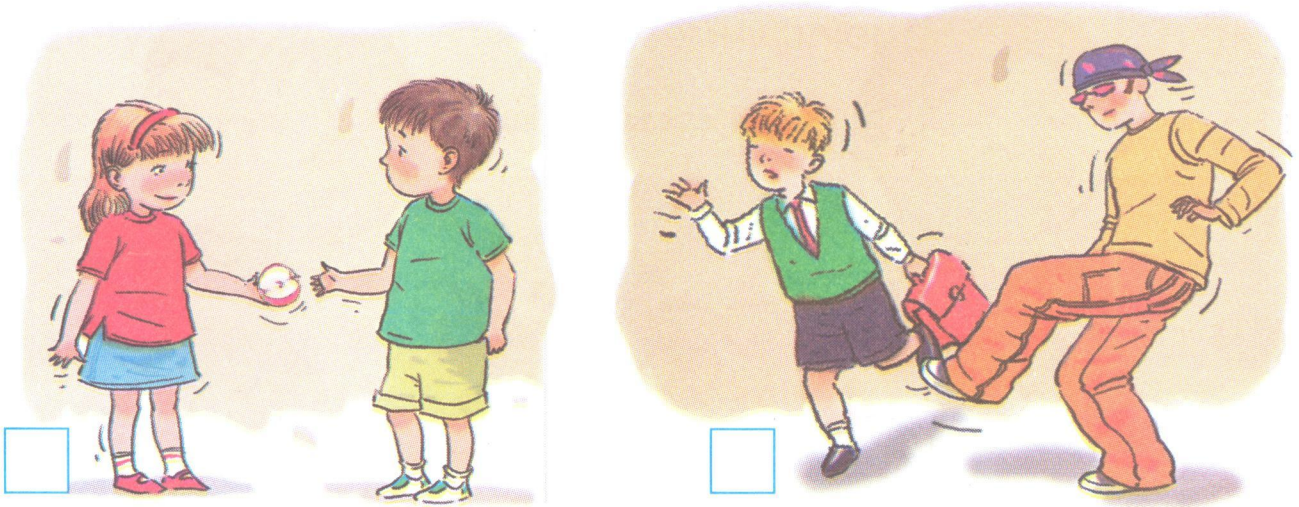




3. З ким із зображених дітей тобі буде затишно у класі? Обведи або розфарбуй. А чим заспокоїти інших? Добери для кожної дитини потрібні слова.



4. Познач ✓ малюнок, на якому зображено добру справу. Хто є справжнім другом? Які емоції викликають у тебе ці вчинки дітей?



5. Обговоріть запропоновані ситуації у групах. Познач ✓ те, що ви можете зробити спільно.

- 1-ша група. Однокласник забув альбом для малювання. Як ви допоможете?
- 2-га група. В однокласниці важкий ранець. Як ви допоможете?
- 3-тя група. Ви знайшли телефон. Що потрібно зробити?





6. З'єднай початок і продовження прислів'я. Як ти його розумієш?

Не кажи — не вмію, •

- той багато знає.
- вік учись.
- як на світі жить.
- а кажи — навчуся.



7. Продовж речення. Використовуй слова з довідки.

- Зайшовши до школи, я спочатку \_\_\_\_\_.
- Якщо я ненавмисно зачеплю або доторкнуся до людини, я маю \_\_\_\_\_.
- Увічливим треба бути \_\_\_\_\_.

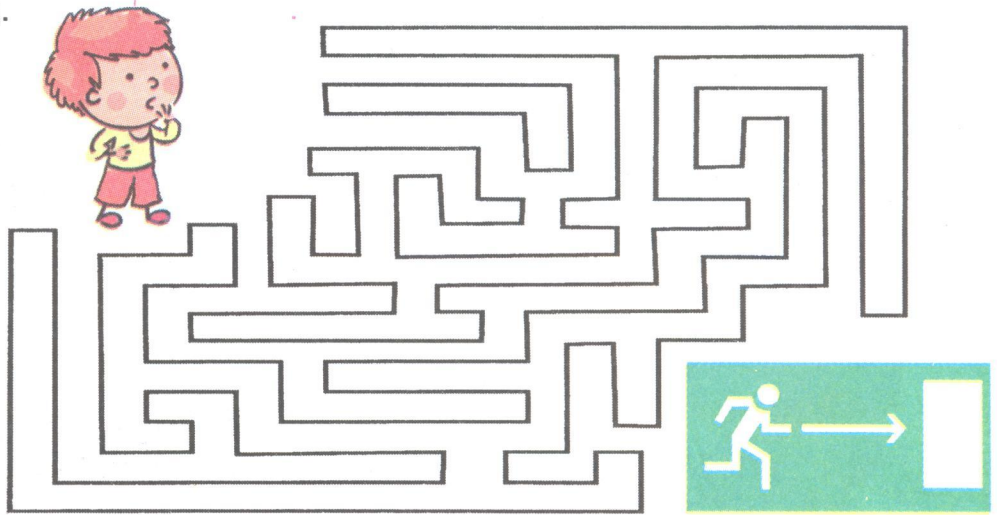
**Слова для довідки:** вибачитися, завжди, вітаюся.

8. Заверш малюнок «Щасливі друзі».





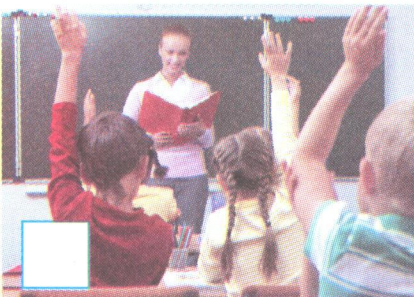
9. Знайди вихід.



10. Доповни правила товаришування. З'єднай лініями.

- |                      |                      |
|----------------------|----------------------|
| Завжди будь •        | • у дорослих.        |
| Не бійся запитати •  | • в однокласників.   |
| Не бійся попросити • | • товаришів, друзів. |
| Не глузуй з •        | • чемним/чемною.     |

11. Розгляньте фото та складіть правила поведінки у класі.



Познач ✓ фото, на яких діти дотримуються правил поведінки у класі.



**12.** Створи квітку для класного букета за зразком або власним задумом. Дай їй назву. Прикрась свій клас.



*Тобі знадобляться:* шаблон квітки (див. Додаток, с. 57), кольоровий картон, твоя фотографія, пластмасові або дерев'яні палички, папір білого кольору, скотч, простий олівець.

*Виконуй послідовно:*

1. Обведи на картоні шаблон квітки.
2. Виріж квітку з картону по контуру (див. Додаток, с. 57).
3. Приклади фотографію, лицевим боком, на зворотний бік квітки. Стеж, щоб зображення було розміщено по середині квітки.
4. Виріж з білого паперу ще одну квітку. Заклей нею фотографію із зворотного боку (квітка з білого паперу скріпить фотографію та квітку з картону).
5. Розмісти паличку на зворотному боці квітки. Прикріпи її до квітки смужкою скотчу або смужкою паперу, попередньо змащеного клеєм.



**13.** Познач свій настрій у кінці уроку. Обведи відповідний смайлик.





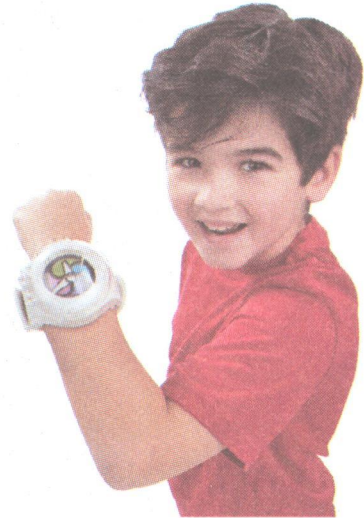
## ЧОМУ ПОТРІБНО ДОТРИМУВАТИСЯ РОЗПОРЯДКУ ДНЯ

1. Послухай вірш Наталі Забіли «Котра година». Для чого людині годинник? Знайди і підкресли відповідь у вірші.

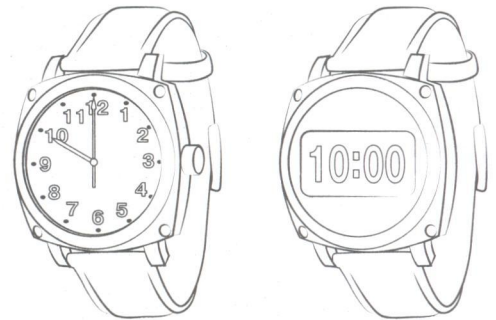
Вчора був я іменинник,  
старший став на цілий рік.  
І ношу тепер годинник,  
як дорослий чоловік.

Він у мене на руці  
блискотить на ремінці.  
Він на справжній зовсім схожий,  
тільки цокати не може.

Я на ньому сам стрілки  
переводжу залюбки.  
Подивлюсь — котра година?  
І побачу: час іде.  
А з годинником людина  
не запізниться ніде...



2. Порівняй годинники. Чим вони схожі? А чим відрізняються? Розфарбуй той, за яким ти вмієш визначати час.



3. Розфарбуй однаковим кольором прислів'я про час та його тлумачення.

Виграєш хвилину,  
а загубиш годину.

Не потрібно даремно  
втрачати час.

Згаяного часу  
й конем не доженеш.

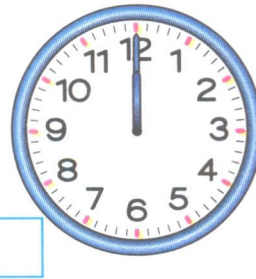
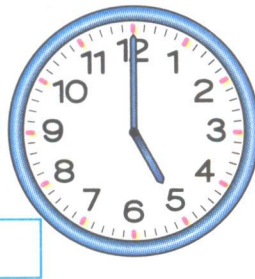
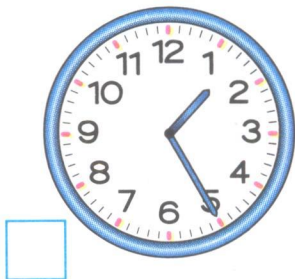
Ніколи не потрібно  
поспішати.

Поміркуй, чи можна побачити час, торкнутися його? Чи можна час повернути?

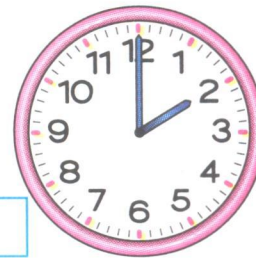
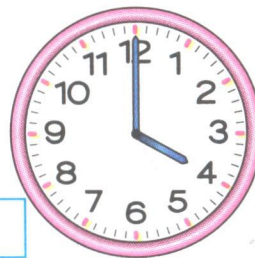
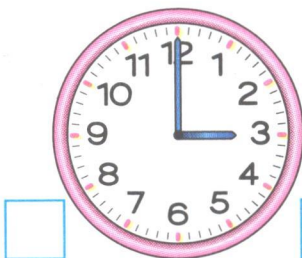


4. Познач ✓ годинники, які поспішають чи запізнюються.

5 год, або  
п'ята година



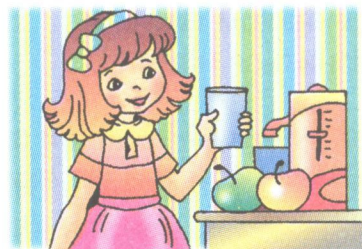
третя година,  
або 3 год



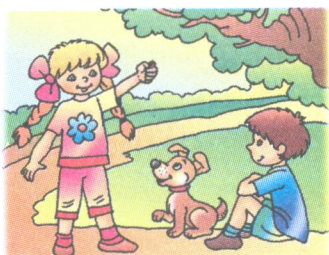
5. Заповни порожні клітинки відповідно до часу на годинниках.



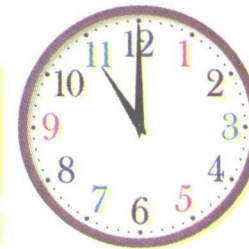
Марічка прокидається  
о 7 годині



Марічка снідає о  годині.



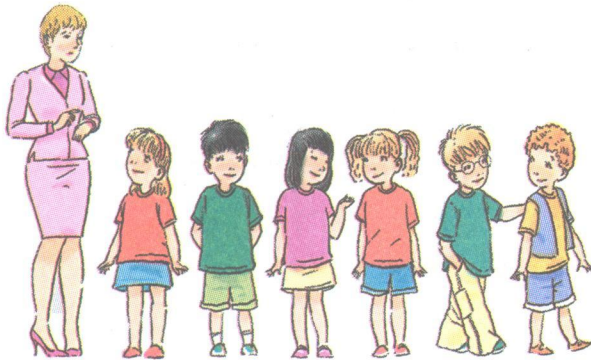
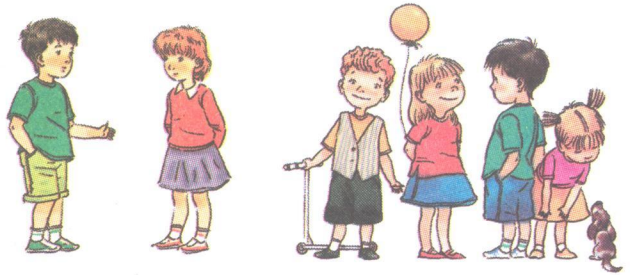
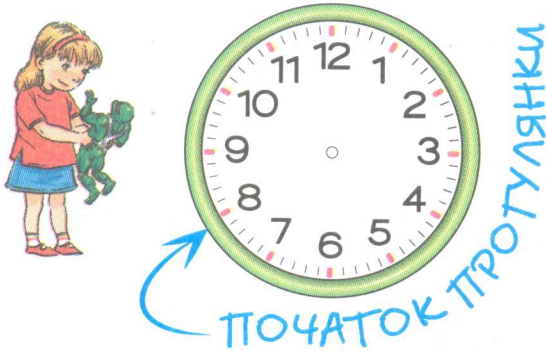
О  годині  
Марічка з Рябчиком ідуть  
гуляти до парку.



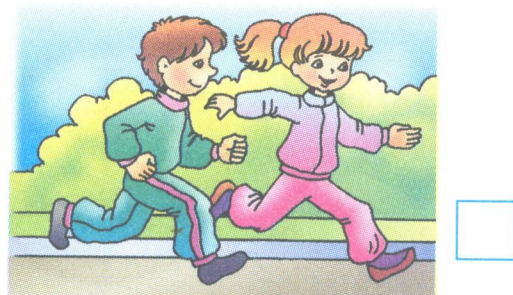
А об   годині  
вони повертаються  
додому.



6. Зазнач на годинниках час початку та закінчення сьогоднішньої шкільної прогулянки.



7. Обери та познач ✓ справи, які ти виконуєш щодня. Поясни свій вибір.





8. Допоможи Барвінку скласти правильний розпорядок дня. Пронумеруй справи по порядку.

сніданок

зарядка

обід

підйом



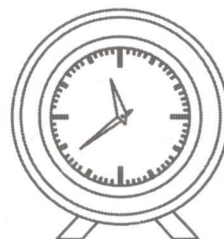
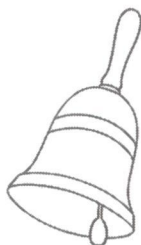
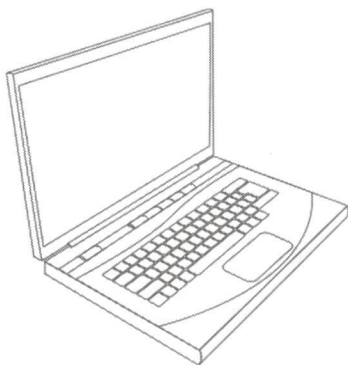
навчання

вечера

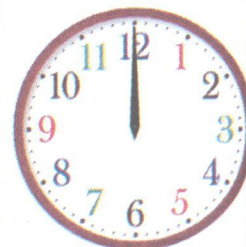
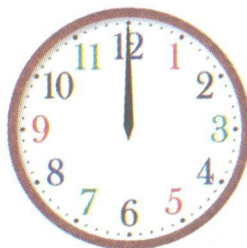
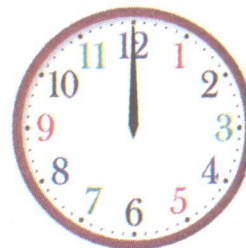
прогулянка

сон

9. Розфарбуй предмети, що допомагають тобі дотримуватися розпорядку дня.



10. О котрій годині ти робиш справи, зображені на малюнках? Домалюй годинникові стрілки, зазначивши цей час. Розкажи про свій розпорядок дня.





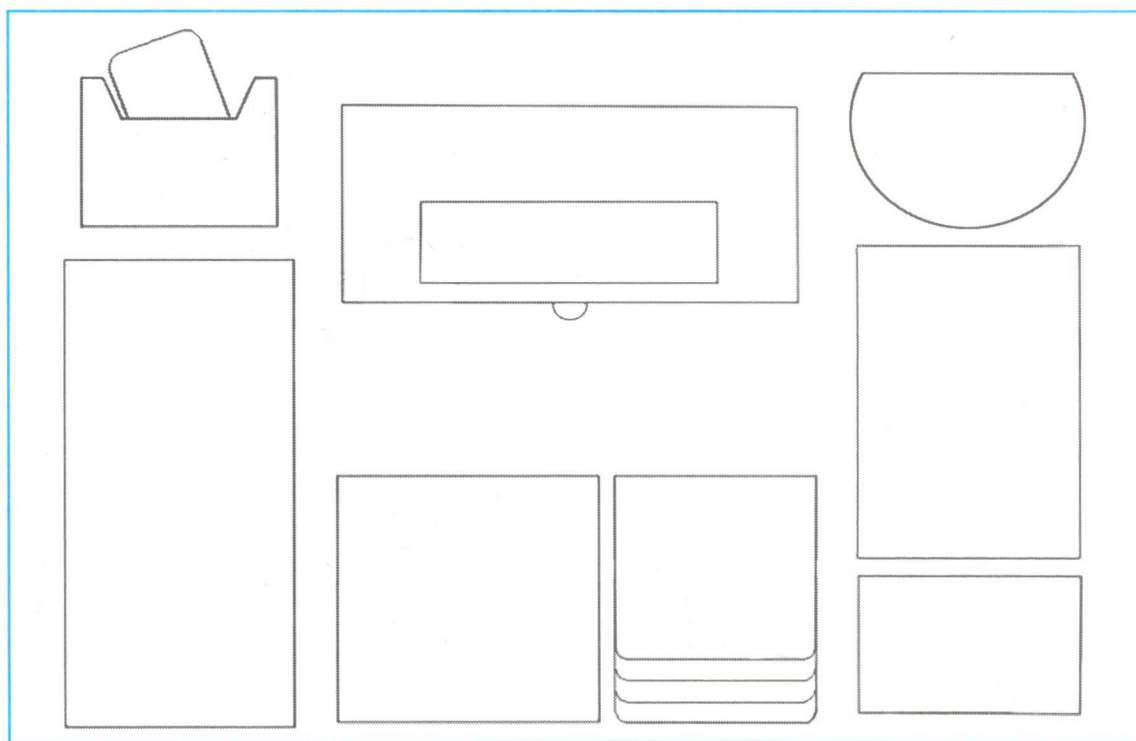
**11.** Виготов лепбук «Розпорядок дня» за зразком або власним задумом.

*Тобі знадобляться:* кольоровий папір, простий олівець, фломастери, гумка, ножиці, шовкова стрічка, ґудзики.

Виконуючи роботу, дотримуйся правил безпечної роботи з ножицями та наклеювання паперу.

*Виконуй послідовно:*

1. Виготов кишеньки. Для виготовлення кишеньок скористайся шаблонами (див. *Додаток*, с. 59).
2. Розмісти кишеньки на аркуші картону (основі) відповідно до схеми або за власним бажанням.
3. Наклей кишеньки на картон (основу).
4. Прикрась кишеньки лепбуку за власним бажанням.
5. Підготуй інформацію та розмісти її на лепбук.



**12.** Оціни свою роботу на уроці. Розфарбуй листя відповідним кольором.

*Червоним кольором* — Я — молодець! У мене все вийшло!

*Зеленим кольором* — У мене були помилки, але я буду старатися — і в мене все вийде!

*Жовтим кольором* — У мене було чимало помилок, але я буду старатися — і в мене все вийде.





## МОЯ ПОСТАВА — МОЄ ЗДОРОВ'Я



1. Познач ✓ малюнок, на якому дитина сидить правильно.



Продемонструй, як ти сидиш на стільці, зберігаючи правильну поставу.



2. Підкресли слова, які характеризують правильну поставу стоячи.

Пряма спина, опущена голова, розправлені плечі, піднята голова.



3. Послухайте або прочитайте прислів'я. Обговоріть, як ви їх розумієте. Познач ✓ те, з чим погоджуєшся.

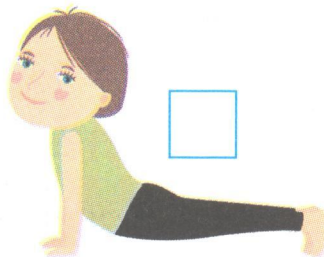
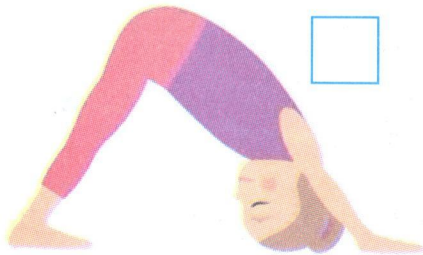
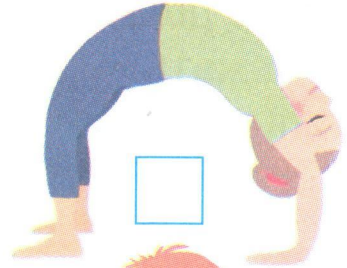
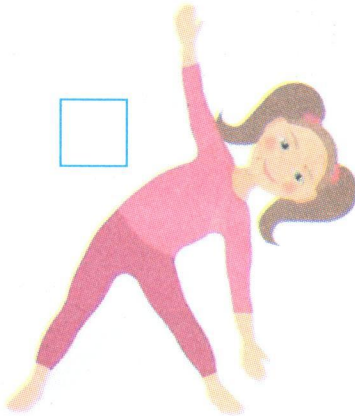
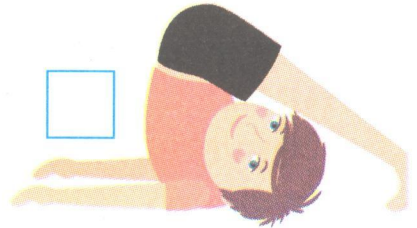
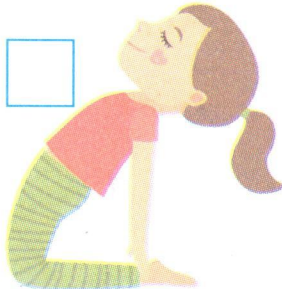
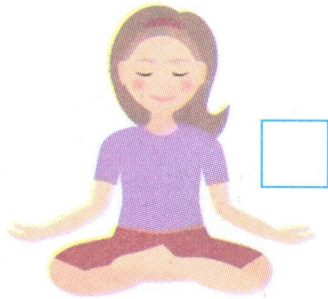
1-ша група. Рухайся більше — проживеш довше.

2-га група. Недосипаєш — здоров'я втрачаєш.

3-тя група. Здоров'я не купиш — його розум дарує.



 **5.** Хочеш мати гарну поставу — повторюй ці вправи щодня. Познач ✓ ті вправи, які ти вмієш виконувати.



**6.** Хто з дітей носить ранець неправильно? Познач ✓. Як це вплине на їхню поставу?







7. Допоможи герою вірша порадою, як мати гарну поставу та бути здоровим. Підкресли слова, які відповідають на запитання *хто? що?*.

## ГАНТЕЛІ

Гантелі купив  
Тимішко,  
і кинув він їх  
під ліжку.

Лежать вони там  
без діла,  
лежать — припадають  
пиллом.

Чому ж не бере  
Тимішко  
гантелі свої  
з-під ліжка?

Багато на них  
пилюки:  
не хоче бруднити  
руки!

*Грицько Бойко*

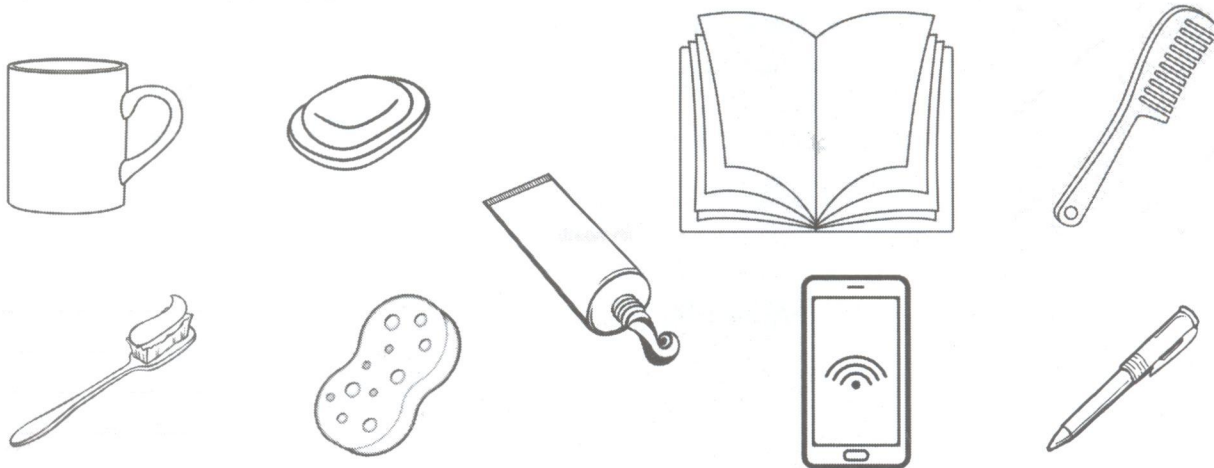


8. Познач свій настрій у кінці уроку. Обведи відповідний смайлик.



# ОХАЙНІСТЬ ТА ОСОБИСТА ГІГІЄНА

1. Розфарбуй тільки предмети особистої гігієни.



2. Послухай вірш. Про кого або про що він? Відповіді домалюй.

## СОНЕЧКА УМИТА

Задивилось сонечко  
на маленьку Сонечку:  
Сонечка умита,  
Сонечка одіта,

чисті черевички,  
у косичках стрічки.  
Усміхнулось сонечко  
до малої Сонечки.

*Грицько Бойко*





3. Домалюй Софійці кіски. Розкажи, як треба доглядати за волоссям дівчаткам і хлопчикам.

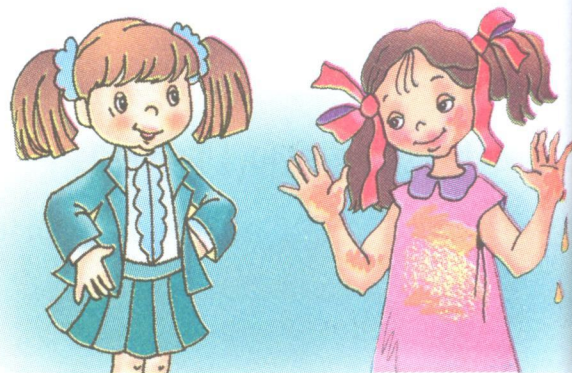


4. Послухай вірш і продовж речення. Об'єднай зображення з відповідним смайликом.

### ЩО Б БУЛО?

Що б було, що б було,  
Якби мила не було?  
Якби не було мила,  
Таня брудною б ходила!  
І на ній би, як на грядці,  
Рили землю поросятка!

*Галина Новицька*



Щоб бути охайними, треба \_\_\_\_\_



5. Послухай вірш Світлани Гарбуз «Шкільну одягу готуй завчасно». Про яке правило в ньому йдеться? Підкресли рядки вірша, в яких звучить це правило.


Гусачок збиравсь до школи,  
одяг свій шукав довкола:  
Ось сорочка, вся зім'ята, —  
зараз буду прасувати...  
Де краватка, де штани?  
Затаїлись де вони?»  
Доки він шукав одягу,

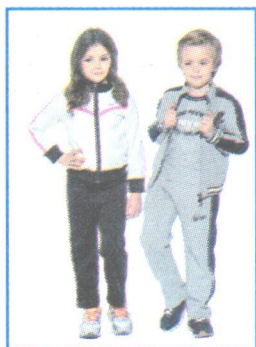
щоб вдягнутись як належить  
аж спітнів, так метушився, —  
на уроки все ж спізнився.  
Хочу дітям нагадати:  
одяг звечора складати,  
тож, не кваплячись ніколи,  
вчасно встигнете до школи.

 6. Надрукуй пропущені слова.

Утримання тіла й одягу в \_\_\_\_\_ — це гігієна.  
Правила гігієни допомагають \_\_\_\_\_ здоров'я.  
У кожної людини повинні бути особисті \_\_\_\_\_  
гігієни.

**Слова для довідки:** предмети, чистоті, зберегти.

 7. У яке вбрання одягнені діти? З'єднай лініями фото і назву одягу.  
Перевірте правильність виконання одне в одного.



Одяг для прогулянок

Національний одяг

Театральні костюми

Спортивний одяг

Урочистий одяг

Шкільна форма



8. Познач свій настрій у кінці уроку. Обведи відповідний смайлик.





# Я І МОЇ МОЖЛИВОСТІ

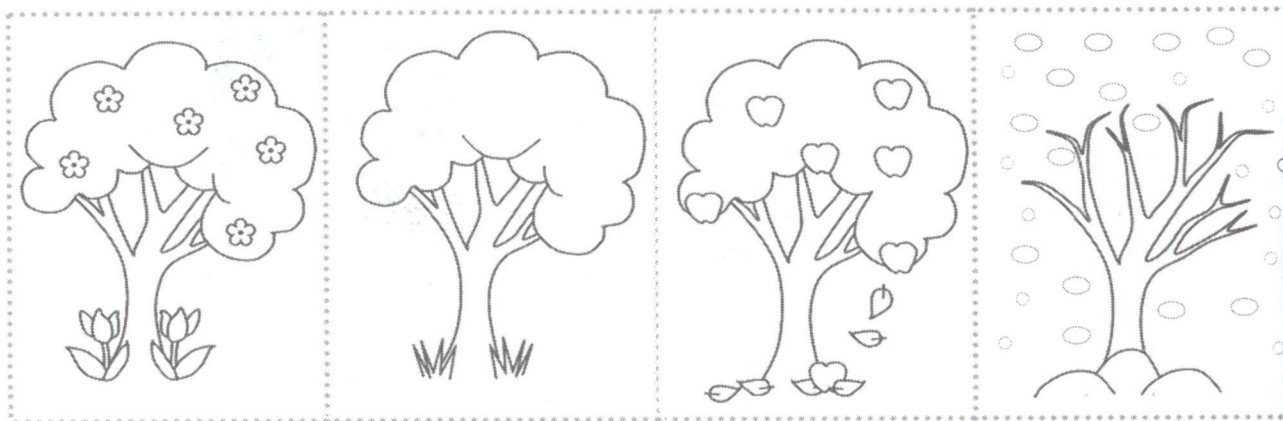
## ХТО Я? ЯКИЙ Я? ЯКА Я?



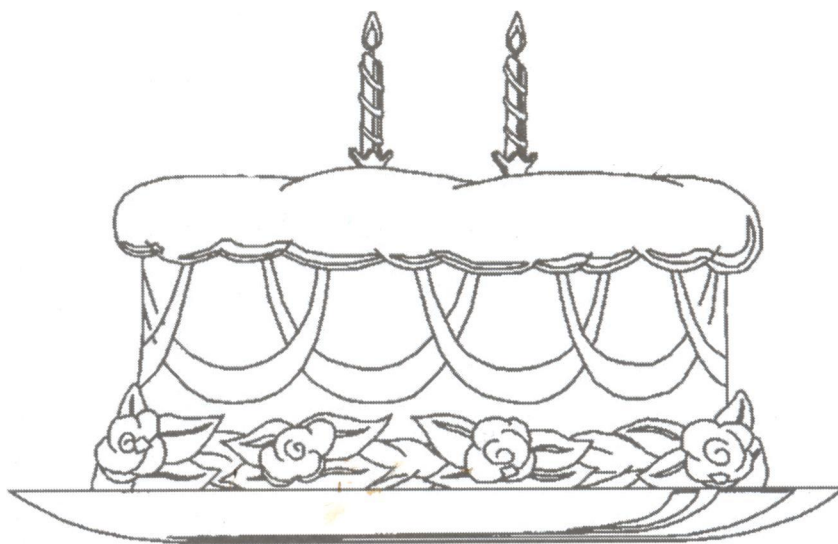
1. Розкажи про себе. Запиши.

- Мене звать \_\_\_\_\_
- Дома мене називають \_\_\_\_\_
- Коли я виросту, мене будуть звати \_\_\_\_\_
- У мене є \_\_\_\_\_

2. Розфарбуй малюнок пори року, коли ти народився/народилася.



3. Домалюй на торті стільки свічок, скільки тобі виповниться років у цьому році. Прикрась торт.



4. За малюнком розкажи, ким ти є для тих, хто з тобою поряд.



 З'єднай частини речення.

Для  я •


• брат/сестра

Для  я •

• син/донька

Для  я •


• онук/онука

 5. Обговоріть, що вам найбільше подобається робити у вільний час. Чи можна ваше улюблене заняття назвати хобі?

6. Чи впливає захоплення на твій характер? Познач ✓ свою відповідь. Поясни свій вибір.

Так

Ні

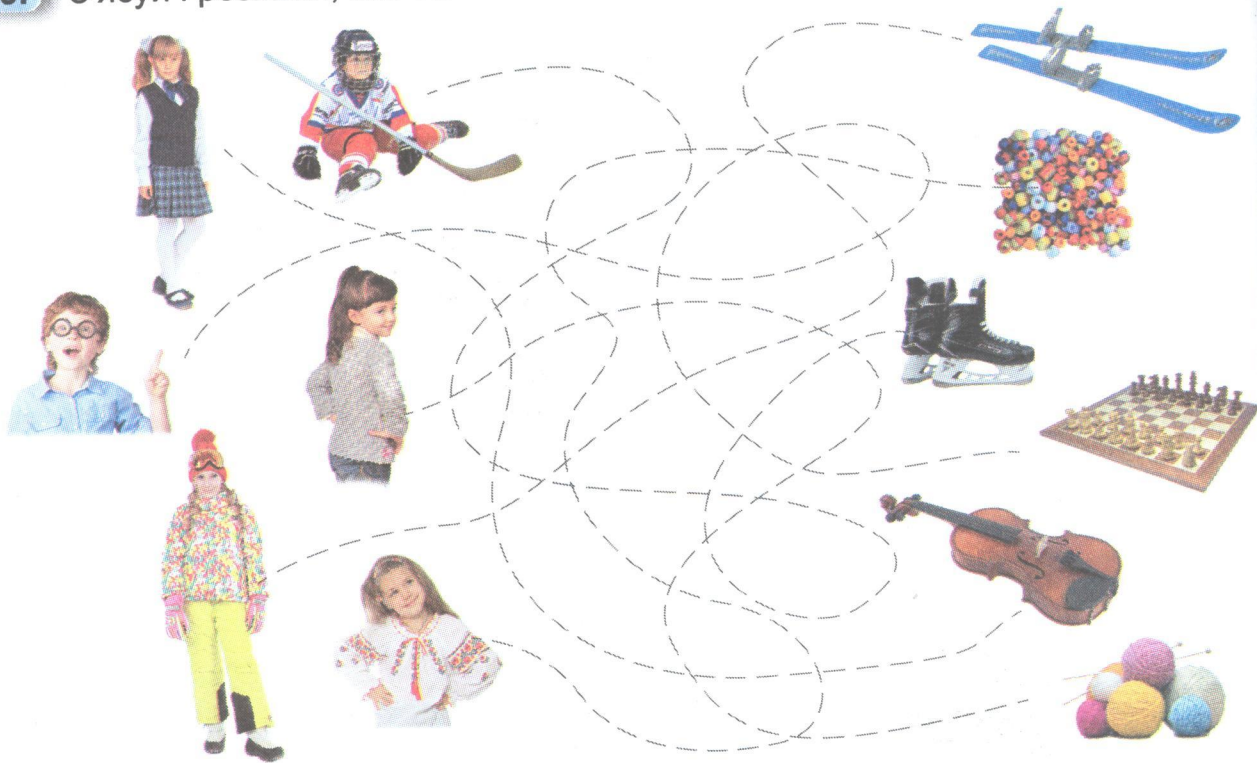
 7. Чи є мода на захоплення? Познач ✓ свою відповідь. Запиши, яке захоплення популярне серед твоїх однолітків.

Так

Ні




9. З'ясуй і розкажи, яке захоплення в кожної дитини. Наведи лінії.



10. Об'єднай дітей за спільними інтересами. Придумай та підпиши кілька їхніх імен.











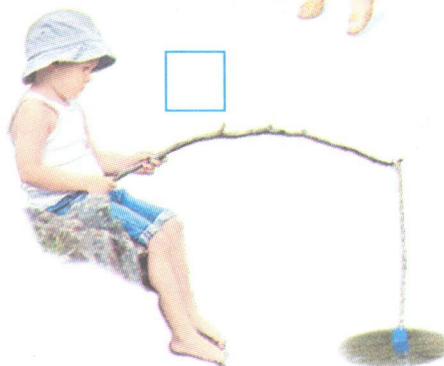
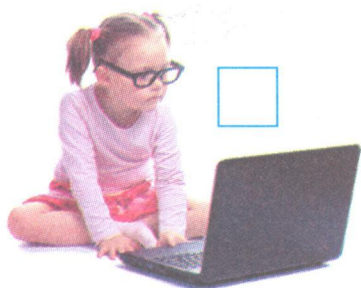








11. Що ти любиш робити у вільний час? Познач ✓.

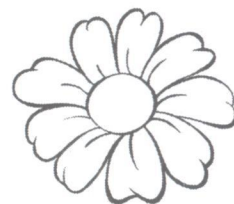


12. Оціни свою роботу на уроці. Розфарбуй квітку відповідним кольором.

*Червоним кольором* — Я — молодець! У мене все вийшло!

*Зеленим кольором* — У мене були помилки, але я буду старатися — і в мене все вийде!

*Жовтим кольором* — У мене було чимало помилок, але я буду старатися — і в мене все вийде.





## ЯК Я РОСТУ

1. З'єднай лініями малюнки зі словами, які вказують на вік людини.



Немовля

Дошколярик

Підліток

Зріла людина

Людина похилого віку



2. Дізнайся про свій зріст при народженні. Запиши його.

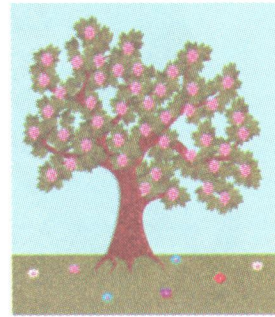

3. Пosposterігай, як ти ростеш. Вимірй свій зріст у різні пори року. Записуй. На скільки сантиметрів ти виріс/виросла за рік?



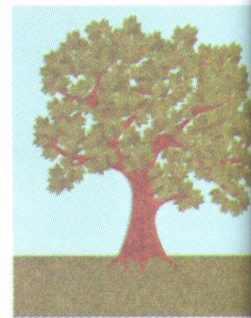
М  CM



М  CM

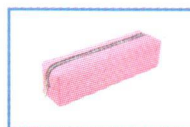
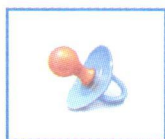
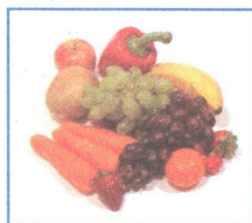
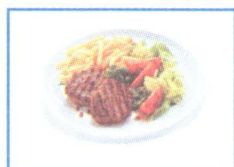
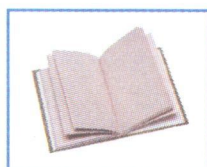
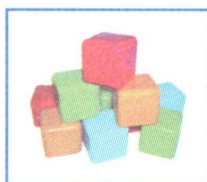


М  CM



М  CM

4. З'єднай кожен предмет із зображенням дитини відповідного віку. Чи є предмети, які використовують у різних періодах життя людини?



5. Обведи олівцем синього кольору предмети, які потрібні немовляті, жовтого — дошколярику, зеленого — школяру.





6. Що подобається робити тобі, а що — людям старшого віку? Виріж і наклеї малюнки у відповідні комірки.



7. Підсумуй свою роботу на уроці. Потрібне підкресли.

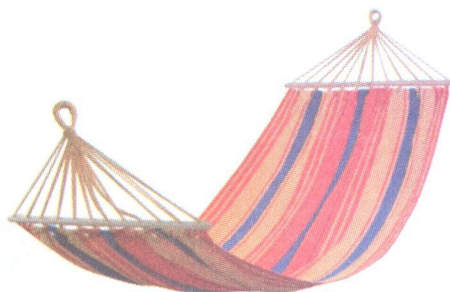
На уроці я працював/ працювала	активно. пасивно.
Своєю роботою я	задоволений/ задоволена. незадоволений/ незадоволена.
Тема уроку мені	зрозуміла. незрозуміла.



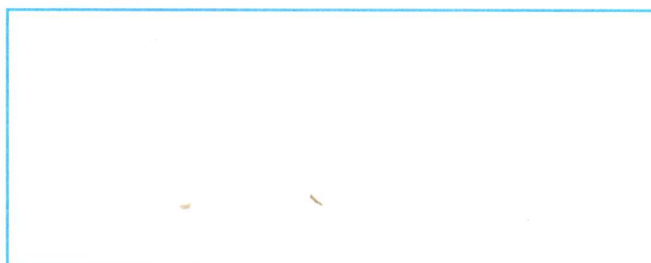
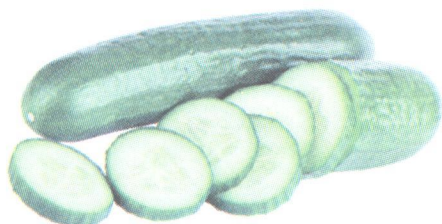
# ЯК Я ПІЗНАЮ НАВКОЛИШНІЙ СВІТ

1. Обведи червоним кольором те, до чого можна поставити запитання «як це працює?», а зеленим — «який має смак?».

## ОБ'ЄКТИ НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ

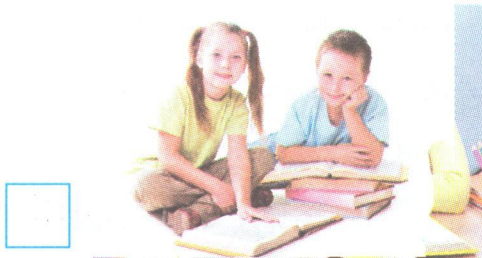


2. Розкажіть, якого кольору огірок. Чи має запах? Який він на смак і на дотик? Як ти про це довідався/довідалася? Намалюй предмет такого самого кольору.



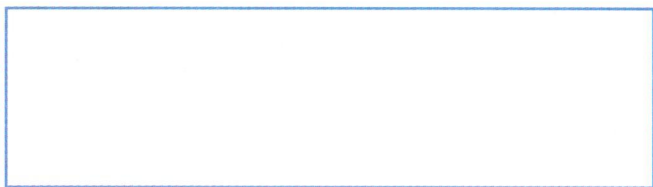


3. Познач ✓ ті фото, на яких діти дізнаються про нове. Розкажи, що пізнають діти. Які відкриття для себе здійснять?

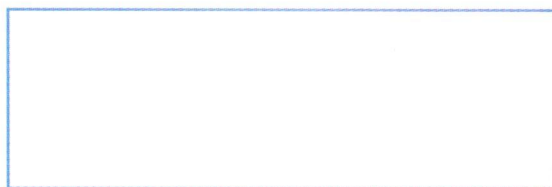


4. Намалюй предмет з доквілля:

• що має прямокутну форму;



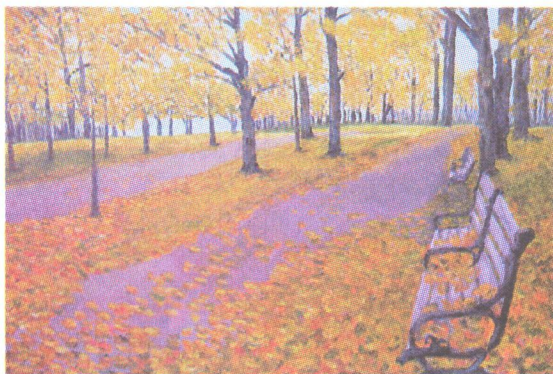
• що має зелений колір.



Яке завдання видалося складним? Чому?



5. За фото придумай назви вулиць. Надрукуй їх.



Вулиця \_\_\_\_\_.



Вулиця \_\_\_\_\_.

6. Які дії зображено на фото? Поєднай малюнок з назвою професії.

кухар

художник

перукар

будівельник



7. Люди яких професій так кажуть? Запиши у клітинки.

«Який зуб у вас болить?»

--	--	--	--	--	--	--	--

«Дякуємо за покупку!»

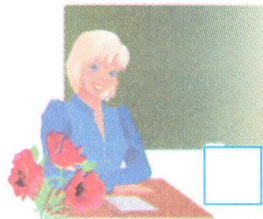
--	--	--	--	--	--	--	--

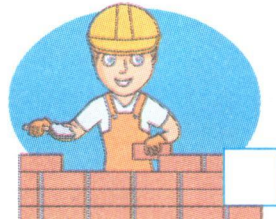
«Як почував себе вчора  
ваш хом'ячок?»

--	--	--	--	--	--	--	--

8. Познач ✓, люди яких професій працюють у твоїй школі.

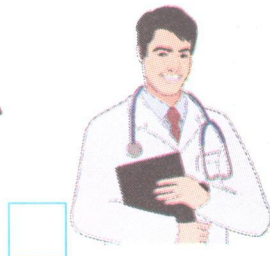


















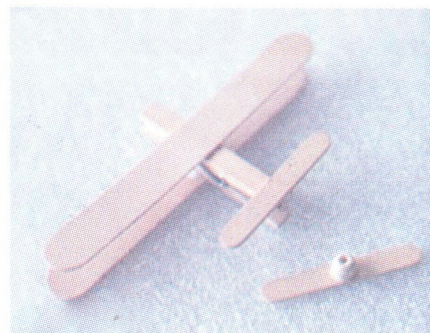
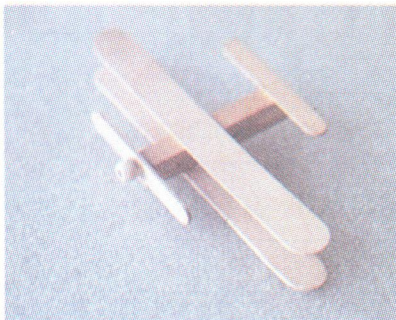
**9.** Виготов літак за зразком або власним задумом. Люди якої професії керують літаком? Які риси характеру їм притаманні, на твою думку?

*Тобі знадобляться:* дерев'яна прищіпка, дві дерев'яні палички для морозива, дві маленькі палички та канцелярська кнопка, фломастери.

*Виконуй послідовно:*

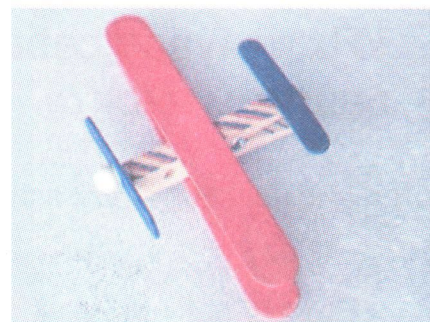
1. Підготуй одну дерев'яну прищіпку, дві палички для морозива та дві маленькі палички.

2. Приклей палички для морозива з обох боків до прищіпки.



3. Приклей маленьку паличку на «хвіст» літачка. Канцелярську кнопку розмісти посередині іншої маленької палички та прикріпи її на «ніс» літачка.

4. За бажання можеш розфарбувати літачок.

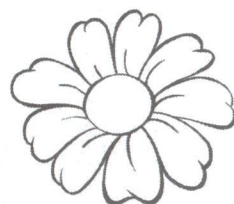


**10.** Оціни свою роботу на уроці. Розфарбуй квітку відповідним кольором.

*Червоним кольором* — Я — молодець! У мене все вийшло!

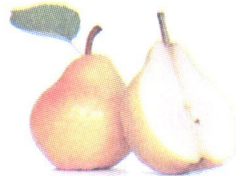
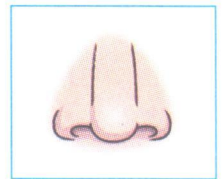
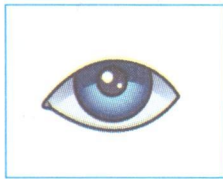
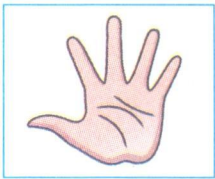
*Зеленим кольором* — У мене були помилки, але я буду старатися — і в мене все вийде!

*Жовтим кольором* — У мене було чимало помилок, але я буду старатися — і в мене все вийде.



# ОРГАНИ ЧУТТЯ — НАШІ ПОМІЧНИКИ

1. Утвори пари «орган чуття — об'єкт». З'єднай лініями.



Розкажи, як органи чуття допомагають людині пізнавати світ.

2. Скільки у людини органів чуття? Запиши.

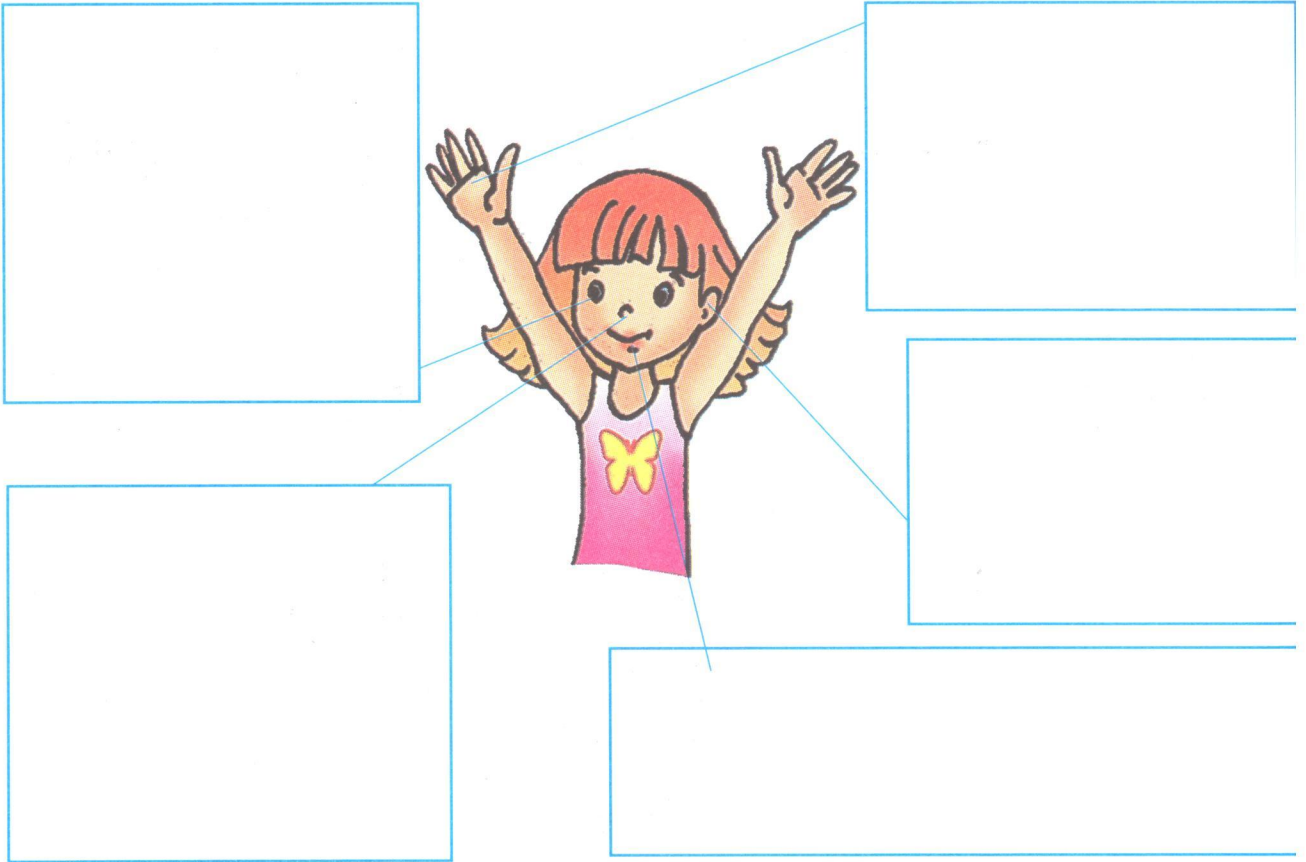
У людини  органів чуття.

3. Установи відповідність між органами чуття і тими об'єктами, які можна дослідити за їх допомогою. З'єднай лініями.



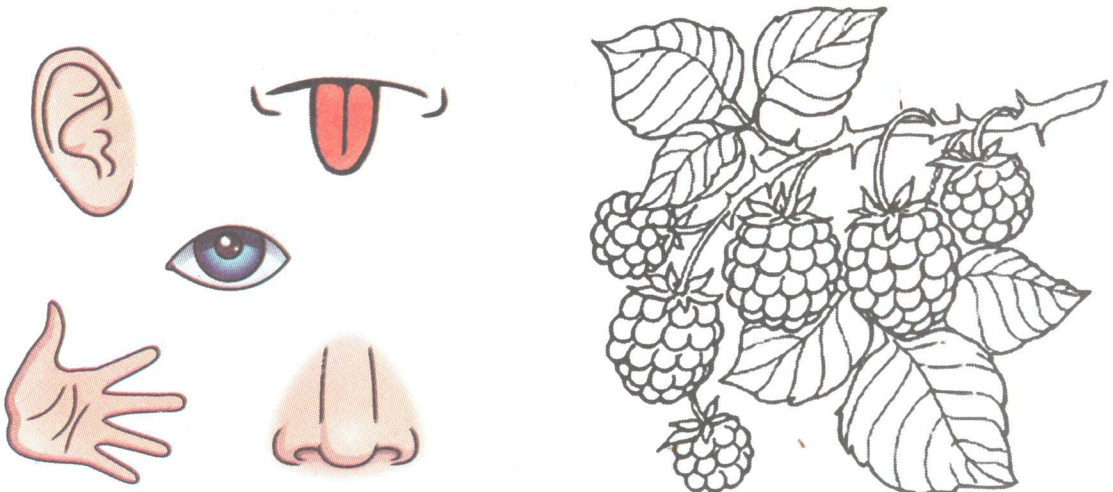


4. Упиши назви органів чуття людини або намалюй їх.





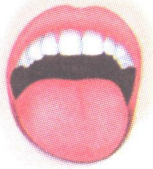

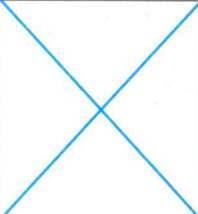






Слова для довідки: ніс, очі, вуха, рот, шкіра.

5. Обведи органи чуття, які допоможуть тобі дослідити кущ ожини. Розфарбуй гілку ожини.



6. Познач за зразком орган чуття, за допомогою якого можна дослідити кожний об'єкт.

<div style="text-align: right;">Орган чуття</div> <div style="text-align: left;">Об'єкт дослідження</div>					
					
					
					
					
					

7. Познач свій настрій у кінці уроку. Обведи відповідний смайлик.





## ОЧІ — ОРГАН ЗОРУ

1. Що можна сприймати за допомогою очей? Познач ✓.



колір



форму, розмір



звук



запах

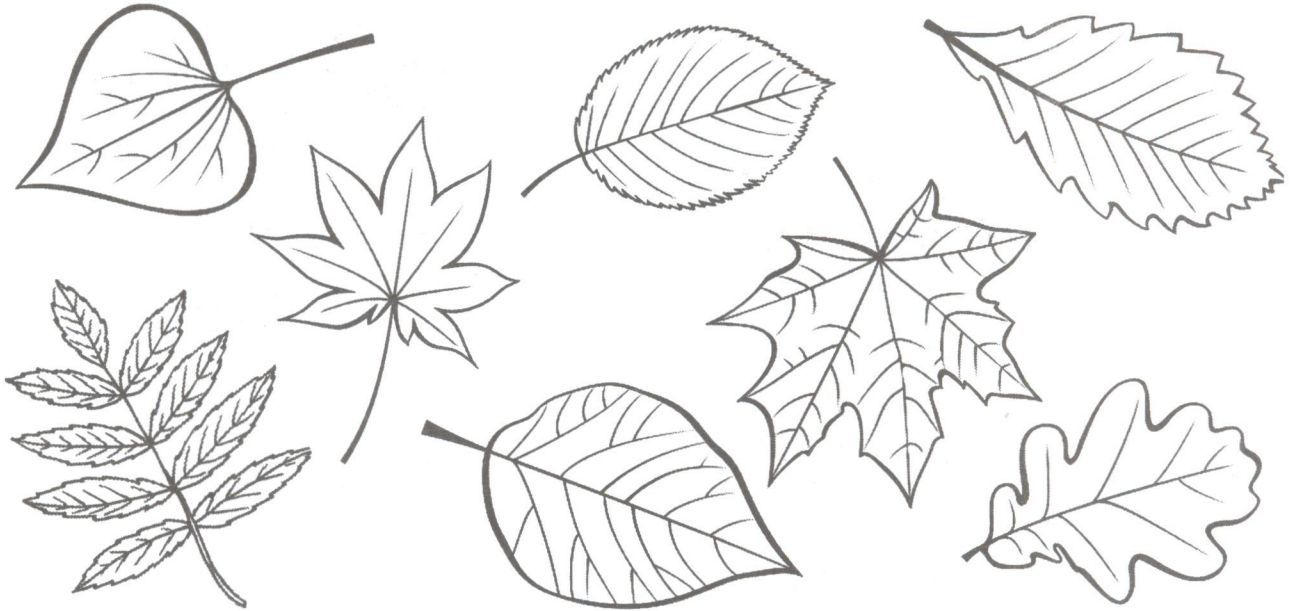
2. Досліди разом з однокласником/однокласницею, якого кольору очі в кожного з вас. Намалюй очі, які ти досліджував/досліджувала.



3. Визнач, які очі сумні, а які — веселі. Обведи веселі очі зеленим кольором а сумні — чорним.



4. З яких дерев це листя? Розфарбуй осіннє листя. Який колір переважає? Який колір буде переважати влітку?



Які органи чуття допомогли виконати завдання?

5. Розглянь малюнок. Досліди його за допомогою органу зору — очей. Підкресли відповідні слова.

червона

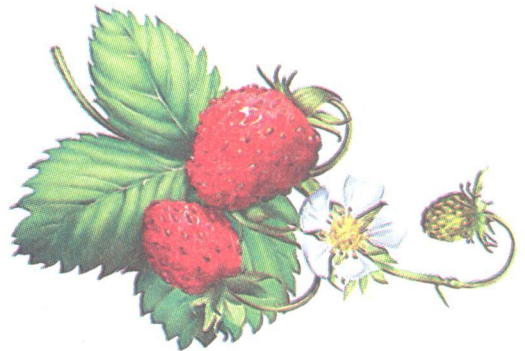
маленька

солodka

кисла

велика

кругла



6. Покажи свій настрій у кінці уроку. Обведи відповідний смайлик.







## ЧИ МОЖНА ВСЕ БАЧИТИ ЗА ДОПОМОГОЮ ОЧЕЙ



1. Досліди, чим бінокль відрізняється від лупи.

1. Розглянь об'єкти, що знаходяться вдалині, у бінокль, а ті, що поблизу (дрібно), — за допомогою лупи.
2. Зроби висновок.
3. Назви та зобрази об'єкти, які ти будеш досліджувати за допомогою бінокля, лупи.

2. Хто із дітей дбає про зір? Познач ✓.



**3.** Як розглянути сонечко, комара або будь-який дрібний об'єкт без спеціальних приладів?

*Тобі знадобляться:* скляна банка, невеликий шматочок харчової плівки, стрічка, вода, досліджуваний об'єкт.

*Виконуй послідовно:*

1. Помісти об'єкт у велику скляну банку.
2. Накрий банку харчовою плівкою. Її потрібно продавити так, щоб утворилося невелике заглиблення.
3. Зав'яжи плівку стрічкою, а в заглиблення налий води.
4. Ти отримав/отримала саморобну лупу, через яку можна розглядати дрібні об'єкти.

**Обов'язково не забудь випустити комаху у природу!**

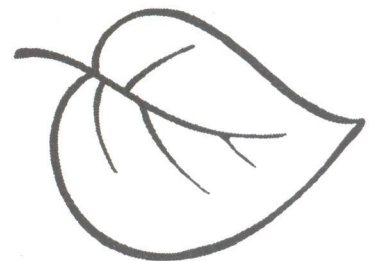


**4.** Оціни свою роботу на уроці. Розфарбуй листя відповідним кольором.

*Червоним кольором* — Я — молодець! У мене все вийшло!

*Зеленим кольором* — У мене були помилки, але я буду старатися — і в мене все вийде!

*Жовтим кольором* — У мене було чимало помилок, але я буду старатися — і в мене все вийде.





## ВУХА — ОРГАН СЛУХУ

1. Познач ✓ фото тих об'єктів, які видають звуки. Який із цих звуків найгучніший? Поділи їх на дві групи. Поясни свій вибір.



2. Продовж оповідання за його початком. Запиши.

Однієї осінньої ночі я прокинувся/прокинулася. Мої вуха почули приємні звуки, що долинали з вікна. Я знову заплющив/заплющила очі та уявила, що відбувається за вікном. Там \_\_\_\_\_

Голосно \_\_\_\_\_


Тихо \_\_\_\_\_

Мелодійно \_\_\_\_\_



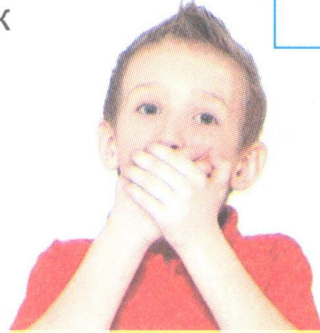
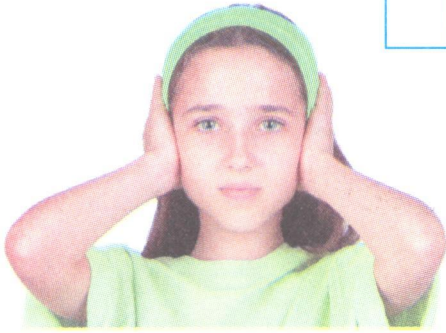
3. Які звуки ти міг/могла б почути, якби малюнок «ожив»? Відтвори їх. Обведи те, що може створювати звуки.



 4. Закрийте вуха і спробуйте пошепки поговорити одне з одним. Чи комфортно вам спілкуватися? Познач ✓ свою відповідь.

Так

Ні



 5. Послухай вірш. Звуки яких пташок вмієш відтворювати?

– Ку-ку! – долинуло згори.  
Кує в гаю зозуля.  
– І раз, і два, і три, –  
Тихенько лічить Юля.

А потім просить: – Ох!  
Не треба більш кувати,  
Бо я лише до трьох  
Умію рахувати.

*Петро Ребро*

Запиши, до скількох ти вмієш лічити.

--	--	--	--	--

6. Обведи зеленим олівцем об'єкти, які видають тихі звуки, а червоним — гучні.



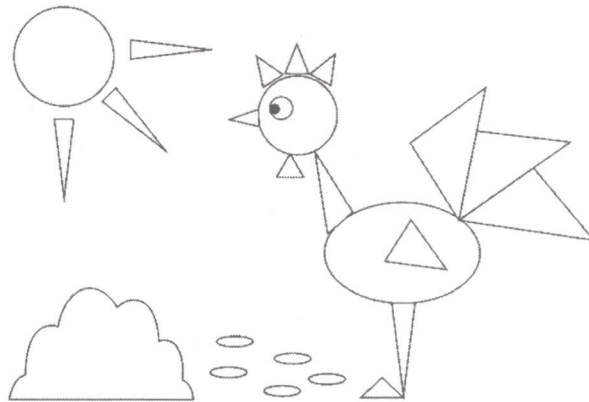


**7.** Виготов аплікацію «Півень» з геометричних фігур.

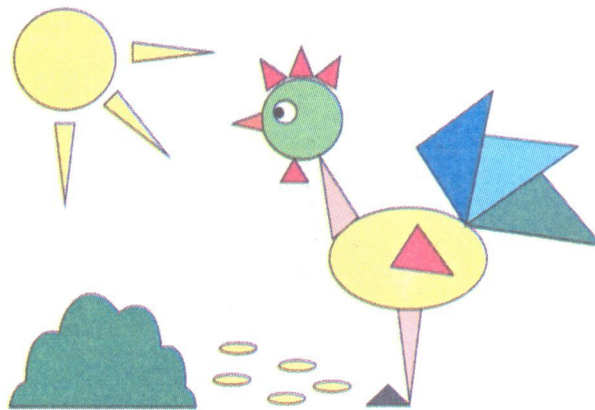
*Тобі знадобляться:* шаблони геометричних фігур (деталі аплікації), кольоровий папір, простий олівець, ножиці, клей, аркуш картону для основи.

*Виконуй послідовно:*

1. Виріж з додатку геометричні фігури (див. Додаток, с. 61).
2. Розклади їх на картоні (основі), простим олівцем зроби позначки в тих місцях, де будуть наклеюватися деталі.



3. Нанеси клей на зворотний бік деталей та наклей їх на картон (основу аплікації).



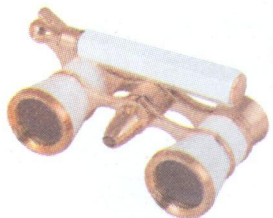
4. Залиш готову аплікацію для висихання клею.
5. Дай назву своїй аплікації.

**8.** Познач свій настрій у кінці уроку. Обведи відповідний смайлик.



## ЧИ МОЖНА ВСЕ ЧУТИ ЗА ДОПОМОГОЮ ВУХ

1. Який прилад допоможе тобі почути дітей, що виступають на сцені? Відповідь обведи.



2. Які звуки видають ці тварини? Запиши. Який орган чуття допомагає тобі чути звуки?



Three sets of horizontal writing lines for recording answers.

3. Закресли «зайве» слово в кожному рядку.

Мелодійне, голосне, приємне, гаряче.

Дзвінкий, гучний, синій, музичний.

Тиха, смачна, сумна, таємнича.

Червоне, жовте, солодке, зелене.





4. Що зображено на малюнках? Спробуйте поспілкуватися, використовуючи мову жестів. Обведи жест подяки.



Я



ТИ



так



ні



здрaстуйте



до побачення



дякую

5. Познач ✓ прилад, який допоможе лікарю визначити хворобу.



**6.** Виготов пристрій для передачі звуку за зразком.

*Тобі знадобляться:* дві порожні консервні банки, 3 м нитки, шило.

*Виконай послідовно:*

1. Попроси дорослих зробити невеликі отвори в кожній банці.
2. Протягни нитки крізь ці отвори й зав'яжи вузлики з обох боків. Нитка не повинна торкатися сторонніх предметів.
3. Випробуй свій пристрій.
4. Такий «апарат» може передавати звуки на відстань до 15 метрів.



**7.** *Пограй у гру «ТАК чи НІ».* Якщо ТАК, став «+», якщо НІ — «-».

- Шум автомобіля і потяга в метро підвищує витривалість слуху.
- Шум призводить до втоми, порушує сон і погіршує самопочуття.
- Шум під час уроку знижує працездатність учителя та учнів.
- Звучання тихої музики допомагає заспокоїтися й зосередитися.

**8.** Познач свій настрій у кінці уроку. Обведи відповідний смайлик.





## ШКІРА — ОРГАН ДОТИКУ

1. Який орган чуття допомагає дітям пізнати об'єкти? Обведи його.

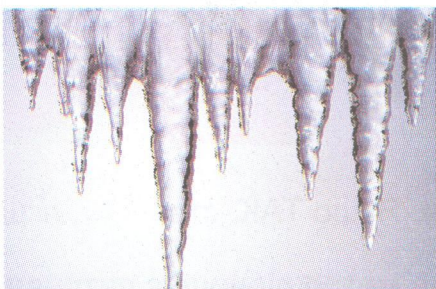


2. Познач, що можна дізнатися про бурульку за допомогою органів чуття.

колір

смак

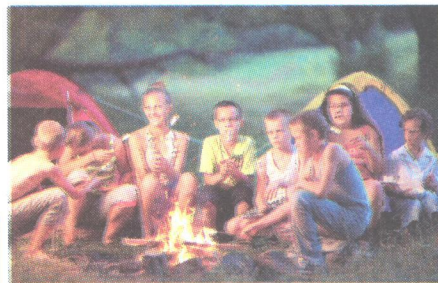
довжина



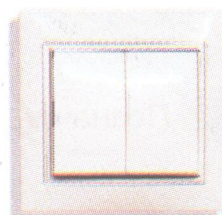
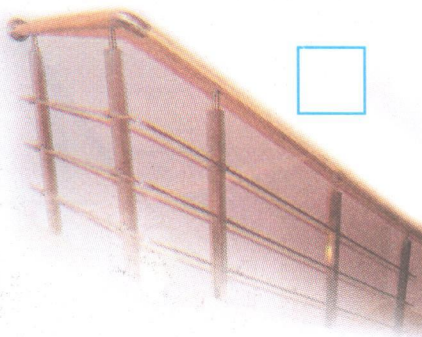
температура   
(холод чи тепло)

вага

3. Що може призвести до травмування шкіри? Хто з дітей поводитьсь безпечно? Познач.

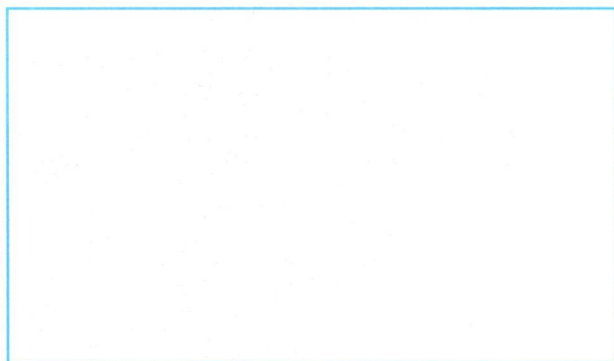


4. Познач ✓, на яких об'єктах найбільше бруду.



5. Відгадай загадки, намалюй відгадки.

1. Як купатися ідеш,  
то мене також береш.  
Всі мікроби змило.  
Я — корисне... !

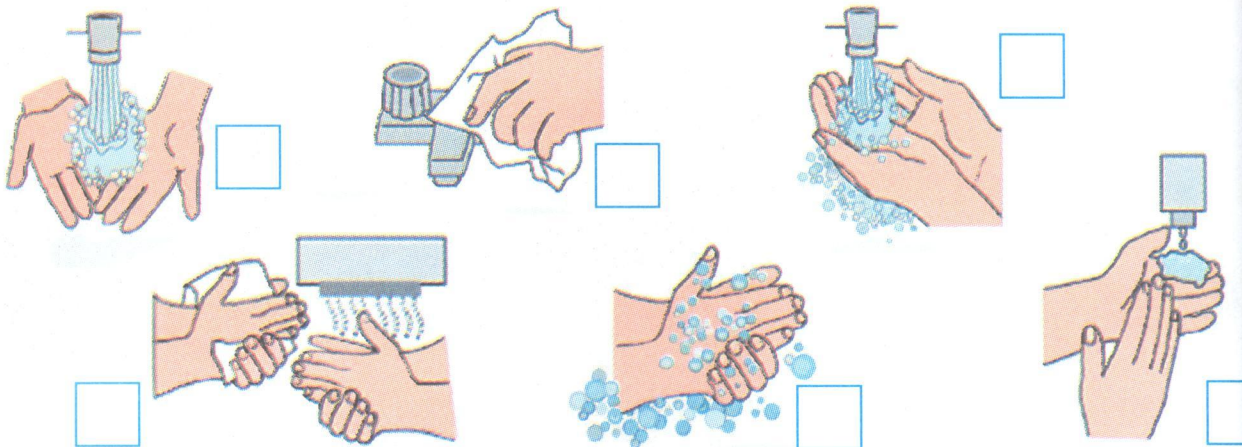


2. Коли миюсь чи вмиваюсь,  
потім ним я витираюсь.  
Витирати сухо звик  
мій м'якесенький...





6. Пронумеруй правильну послідовність миття рук.



7. Познач ✓ предмети, які призначені для індивідуального користування.

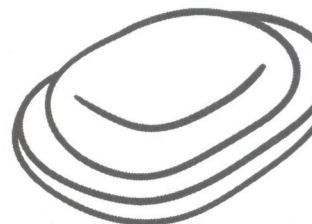


8. Оціни свою роботу на уроці. Розфарбуй мило відповідним кольором.

*Червоним кольором* — Я — молодець! У мене все вийшло!

*Зеленим кольором* — У мене були помилки, але я буду старатися — і в мене все вийде!

*Жовтим кольором* — У мене було чимало помилок, але я буду старатися — і в мене все вийде.



**9.** Виготов ляльку за зразком або власним задумом.

*Тобі знадобляться:* дерев'яна або пластикова ложка, нитки жовтого або чорного кольору для плетіння, шматочки тканини, атласна стрічка, тасьма, фломастери, простий олівець та клей.

*Виконуй послідовно:*

1. Олівцями та фломастером на дерев'яній лопатці або ложці намалюй очі, рот та ніс – це буде голова ляльки.

2. Виріж шаблон для виготовлення сукні для ляльки (Додаток, с. 63).

3. На виворітний бік тканини приклади шаблон сукні, обведи його ручкою або олівцем. Виріж сукню. Таку саму сукню виріж з паперу (для виворітного боку сукні).

4. На нижній край сукні (з лицевого боку) приклей тасьму.

5. Призбери верхній край сукні та приклей її до основи ляльки (лопатки чи ложки).

Зі зворотного боку ляльки на сукню наклеї сукню з паперу (накриваючи нею дерев'яну основу).

6. На місці шиї ляльки зав'яжи стрічку бантом або приклей готовий бант.

7. Підготуй шматочки ниток для волосся та приклей їх на голову ляльки.

8. Волосся ляльки можеш оздобити квіткою.



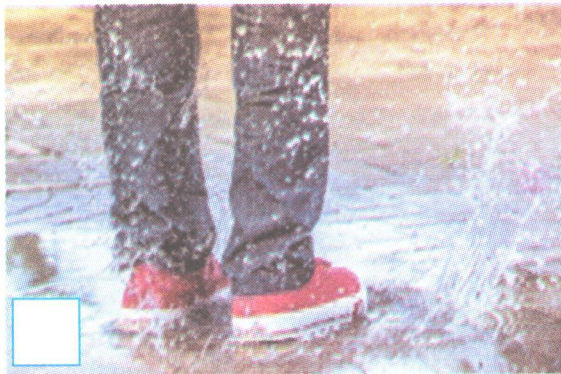
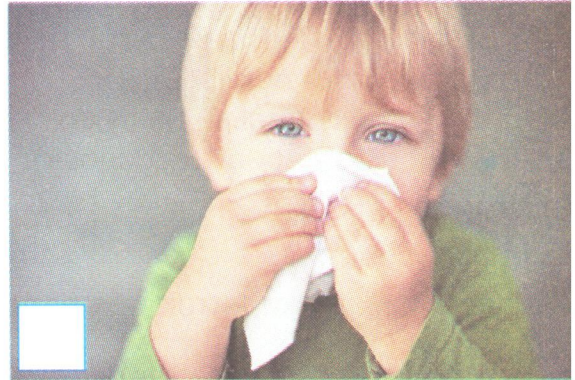


## НІС — ОРГАН НЮХУ

1. Обведи те, що ти можеш відчутти за допомогою органу нюху.



2. Познач ✓, хто з дітей дбає про здоров'я свого носа.





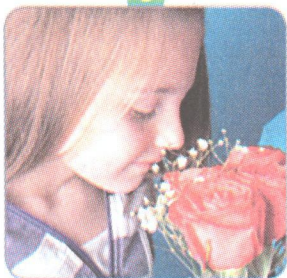
3. Установи, які органи чуття допомагають дітям пізнати об'єкти. З'єднай лініями.

шкіра

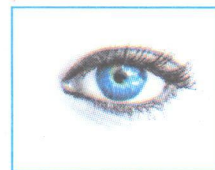
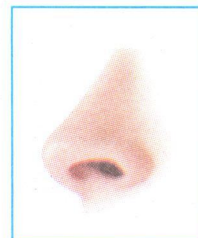
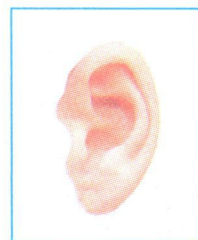
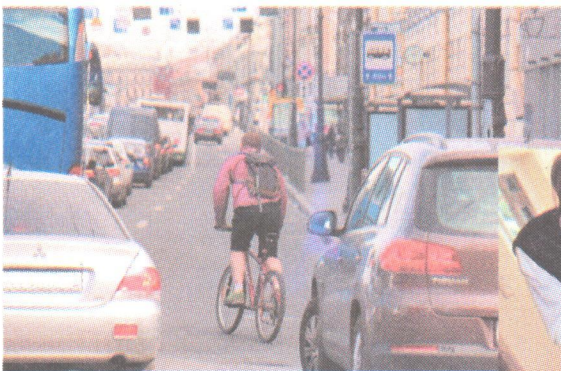
очі

ніс

вухо



4. Який орган чуття попереджає вас про небезпеку, зображену на малюнках? З'єднай лініями.



5. Познач свій настрій у кінці уроку. Обведи відповідний смайлик.





## ЯЗИК — ОРГАН СМАКУ

1. Який орган чуття допомагає людині визначити, який смак їжі? Відгадай загадку. Надрукуй слово-відгадку.

Сидить в ротуку моїм  
і чекає, що я з'їм.  
Першим їжу зустрічає  
і мені «розповідає»:

це солоне, це гірке,  
це солодке і смачне.  
Ось такий помічник,  
здогадались? \_\_\_\_\_

*Наталія Кіщук*

2. Чи правильно художник позначив органи чуття на малюнку? Виправ помилки.

Колір

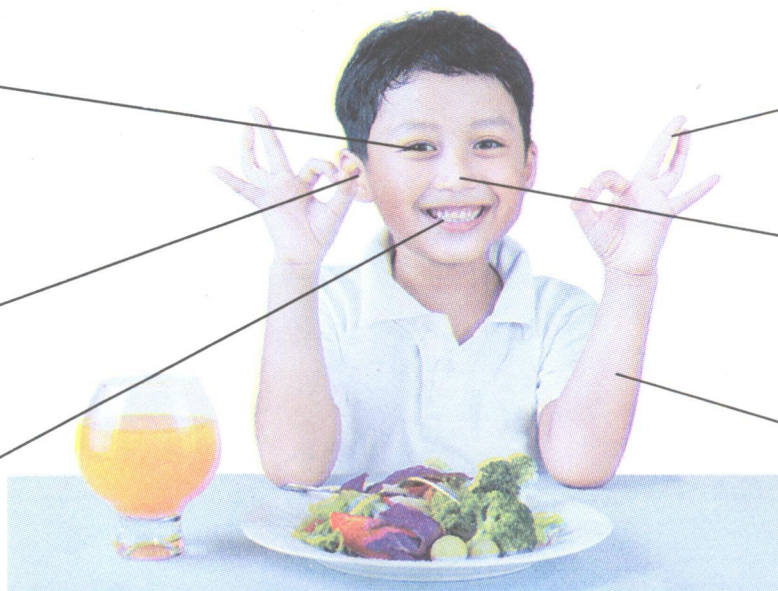
Холод,  
тепло

Запах

Смак

Звук

Біль



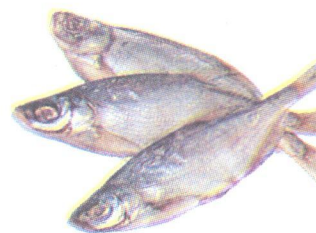
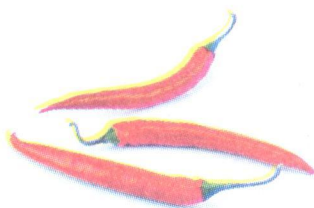
3. Утвори пари «об'єкт — смак».

Гіркий

Солодкий

Кислий

Солоний



**4.** Чому ми відчуваємо смак? Проведи експеримент.

*Тобі знадобляться:* 4 склянки з теплою водою, чайна ложка, цукор, каша, сіль, лимонний сік.

*Виконуй послідовно:*

1. Приготуй чотири склянки з теплою водою.
2. У першу склянку насип чайну ложку цукру. У другу — стільки ж розчинної зернової каші. У третю — солі. У четверту налий лимонного соку.
3. Розмішай рідину в кожній склянці.
4. Зав'яжи очі, перестав склянки і спочатку понюхай їхній вміст, а потім — скуштуй. Який запах і смак у кожної рідини?



**5.** Що можна дізнатися про грушу, зображену на малюнку, за допомогою органів чуття? Підкресли.

жовта

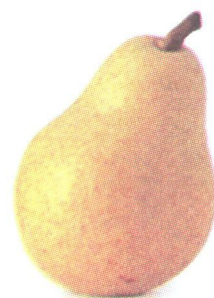
гладенька

велика

кисла

солodka

стигла

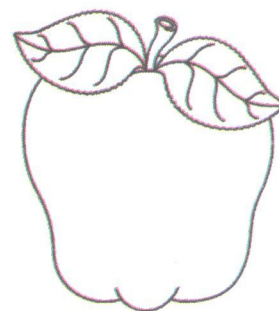


**6** Оціни свою роботу на уроці. Розфарбуй яблуко відповідним кольором.

*Червоним кольором* — Я — молодець! У мене все вийшло!

*Зеленим кольором* — У мене були помилки, але я буду старатися — і в мене все вийде!

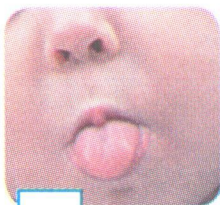
*Жовтим кольором* — У мене було чимало помилок, але я буду старатися — і в мене все вийде.



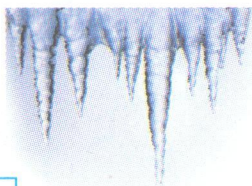
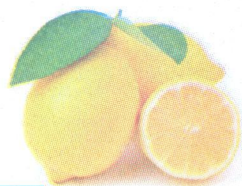


## ПЕРЕВІР СЕБЕ

1. Познач ✓ органи чуття, які можуть вплинути на вибір ранця в магазині.



2. Познач ✓ об'єкти, які не можна пізнати за допомогою органу смаку.



3. Продовж речення. Який ще орган чуття існує? Надрукуй.

Вухо чує, а очі — \_\_\_\_\_

а ніс — \_\_\_\_\_, а язик — \_\_\_\_\_

4. Виріж і розмісти об'єкти біля відповідних зображень органів чуття. Про які ознаки цих об'єктів можна дізнатися за допомогою органів чуття?





5. Відгадай загадки. Намалюй відгадки.

1. Пахнуть смачно у печі  
хліб й духмяні калачі.  
Пахне сад весняним цвітом,  
луг травною, поле — житом.  
А грибами пахне ліс,  
все це відчуває ... .



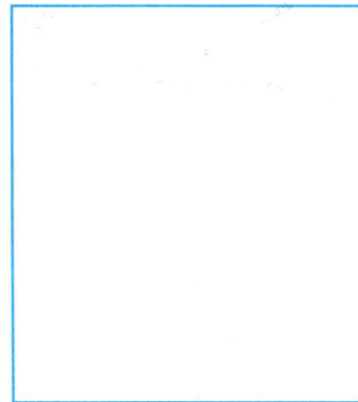
2. Добре слово, рідну мову,  
пісню, музику чудову,  
спів пташок в гаю далекім  
і прощальний крик лелеки.  
Дзюркіт рік, джерел, струмочків,  
шелест восени листочків,  
ніжну колискову мами,  
все це чуємо ... .



3. Карі, сірі, голубі,  
ще й підморгують тобі.  
Мов маленькі два озерця,  
поглядом стріляють в серце.  
Бачать в день, не люблять ночі  
здогадальсь ви, це ж ... .



4. Що тверде, а що м'якеньке,  
що шорстке, а що гладеньке,  
що нас коле, що щипає,  
а що холодом проймає.  
Що пече, що ніжно гріє,  
наша ручка розуміє.  
І який пухнастий котик,  
дізнаємось ми на ... .

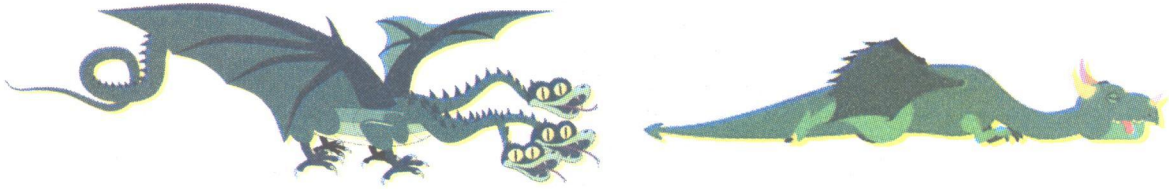


*Наталія Кіщук*



6. Обведи малюнки за вказаними ознаками.

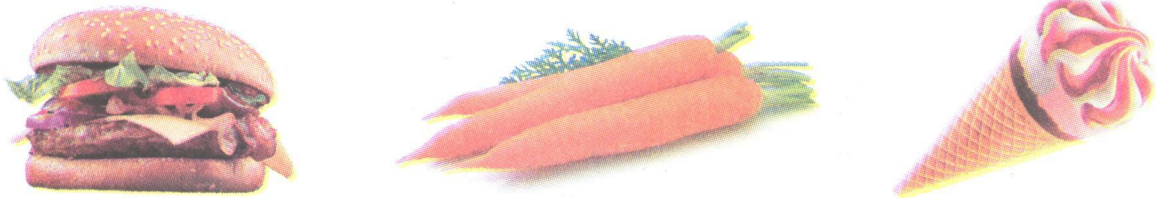
Я бачу велику зелену істоту, що спить.



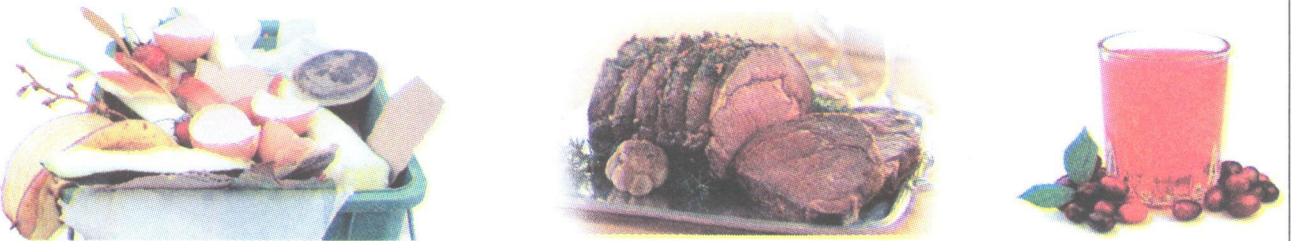
Я чую веселу та гучну мелодію.



Я можу скуштувати щось холодне, м'яке та солодке.



Я можу відчувати бридкий, неприємний запах.

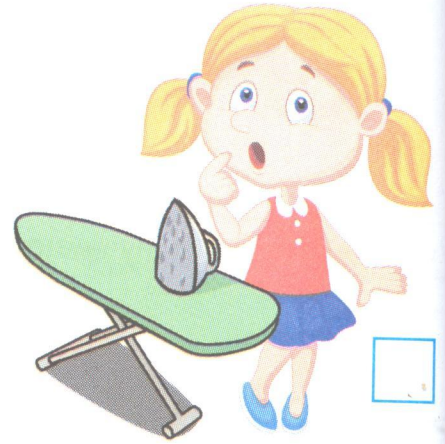


Я можу відчути, що цей об'єкт маленький, холодний і слизький.



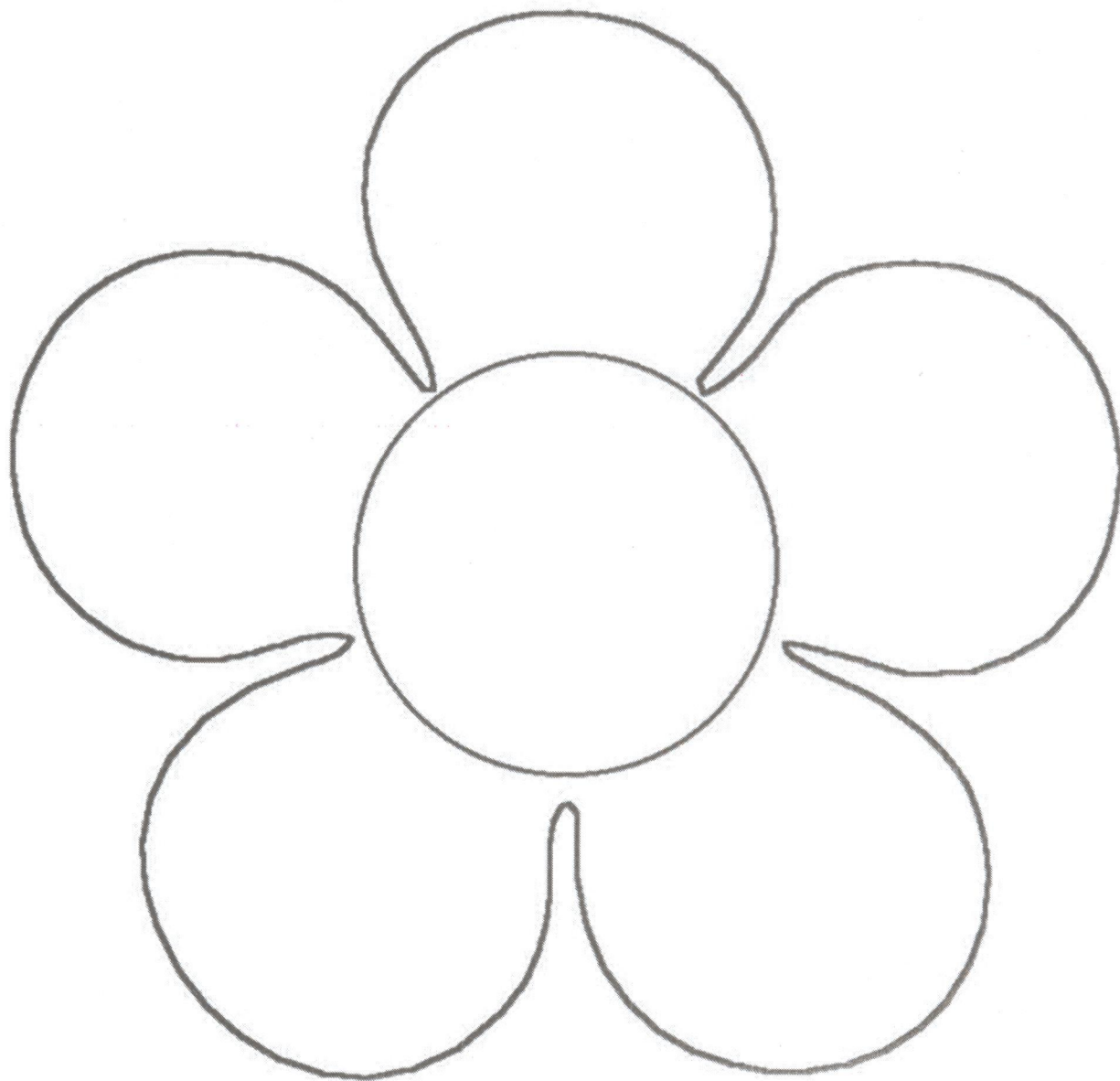


7. Познач ✓ малюнок тієї дитини, яка береже свої органи чуття.



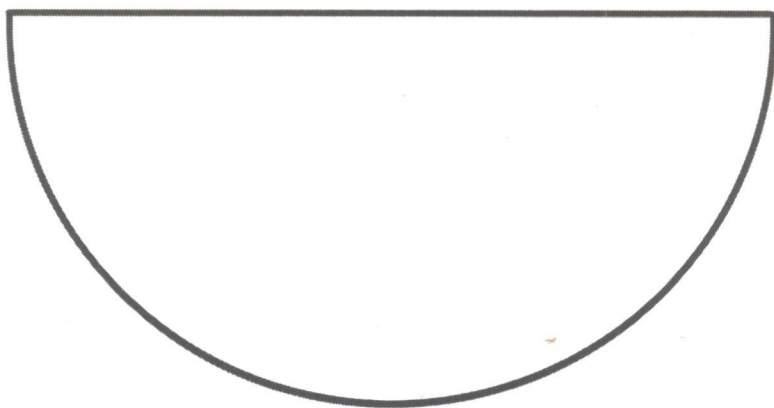
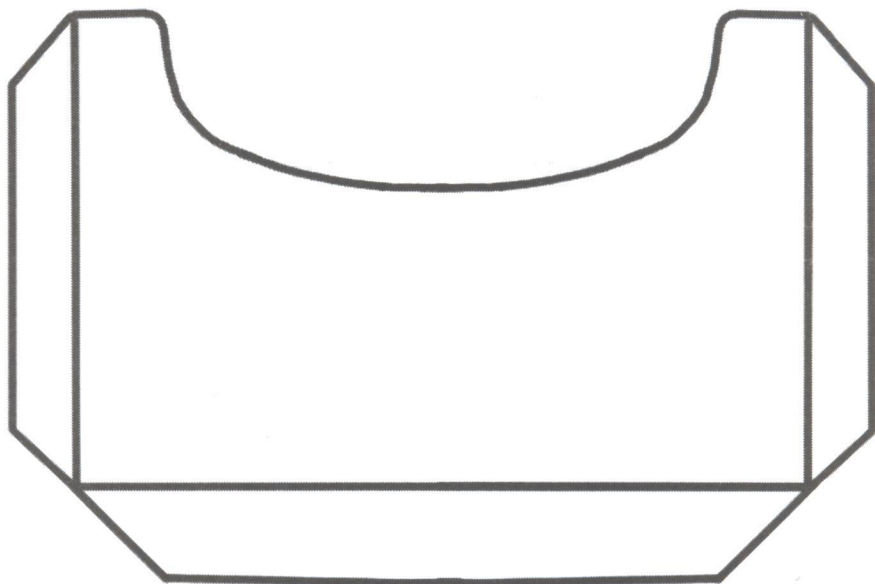
# ДОДАТОК

До с. 8.

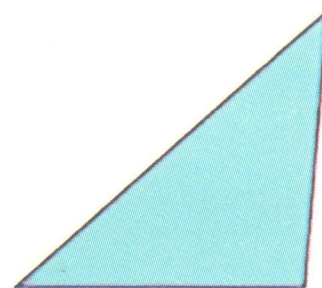
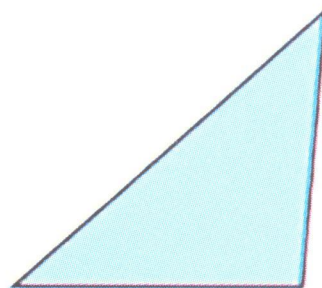
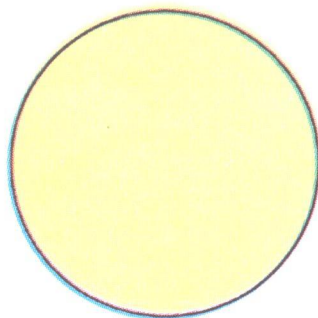
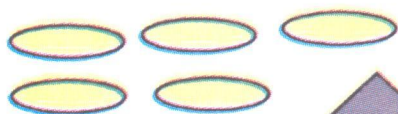
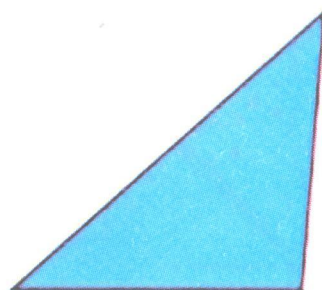
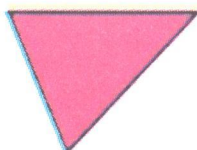
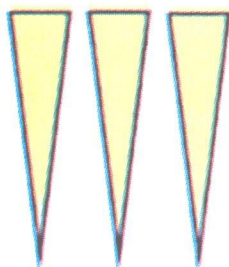
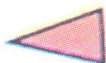
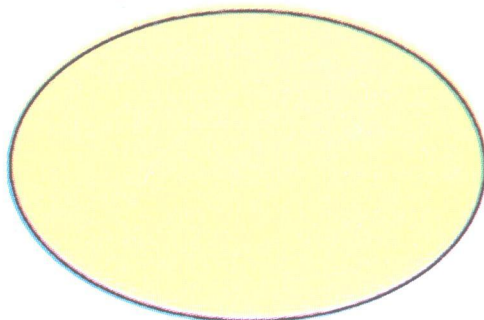
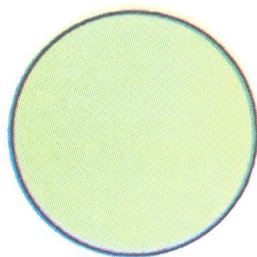




До с. 13.



До с. 40.





До с. 47.



*Відгадки до загадок*

**с. 50** – язичок; **с. 54** – 1) ніс, 2) вухами, 3) очі, 4) дотик.

*Навчальне видання*

ГІЛЬБЕРГ Тетяна  
ТАРНАВСЬКА Світлана  
ПАВИЧ Ніна

**ЗОШИТ**  
**Я досліджую світ**

Навчальний посібник для 1 класу  
закладів загальної середньої освіти

**Ч А С Т И Н А 1**

4-те видання

*Схвалено для використання  
у загальноосвітніх навчальних закладах*

Відповідальна за випуск, редактор *Н.В. Сергеева*  
Художнє оформлення, макет, ілюстрації *О.О. Мамаєвої*  
Технічний редактор *Ц.Б. Федосіхіна*  
Коректор *Л.Ф. Федоренко*  
Комп'ютерна верстка *О.М. Білохвост*

Формат 84×108/16.  
Ум. друк. арк. 6,72. Обл.-вид. арк. 6,05.  
Тираж 25 020 пр. Вид. № 1161.  
Зам. № 21-01-2506.

Видавництво «Генеза», вул. Тимошенка, 2-л, м. Київ, 04212.  
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5088 від 27.04.2016.

Віддруковано у ТОВ «ПЕТ», вул. Максиміліанівська, 17, м. Харків, 61024.  
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 6847 від 19.07.2019.



# Розпочніть навчання в Новій українській школі разом з видавництвом «Генеза»!



Цей зошит є складовою навчально-методичного комплексу з курсу «Я досліджую світ» для 1 класу:

- підручник «Я досліджую світ» у 2-х частинах (авт. Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ольга Гнатюк, Ніна Павуч);
- зошит «Я досліджую світ» у 4-х частинах (авт. Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ніна Павуч);
- альбом «Я досліджую світ. Технологічна освітня галузь» (авт. Анжела Бровченко);
- посібник для вчителя «Уроки з курсу "Я досліджую світ"» (авт. Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ніна Павуч)



## Майбутнє за нами!

З питань придбання звертайтеся

ТОВ «Видавництво «Генеза»  
Інтернет-магазин:  
[www.geneza.ua](http://www.geneza.ua)  
e-mail: [genezaua@gmail.com](mailto:genezaua@gmail.com)

ISBN 978-966-11-0116-5



9 789661 101165 >

ТОВ «Торговий Дім – «Всесвіт»  
тел.: (044) 379-10-54  
(050) 336-99-97  
[www.tdvsesvit.com.ua](http://www.tdvsesvit.com.ua)  
e-mail: [sales@tdvsesvit.com.ua](mailto:sales@tdvsesvit.com.ua)